

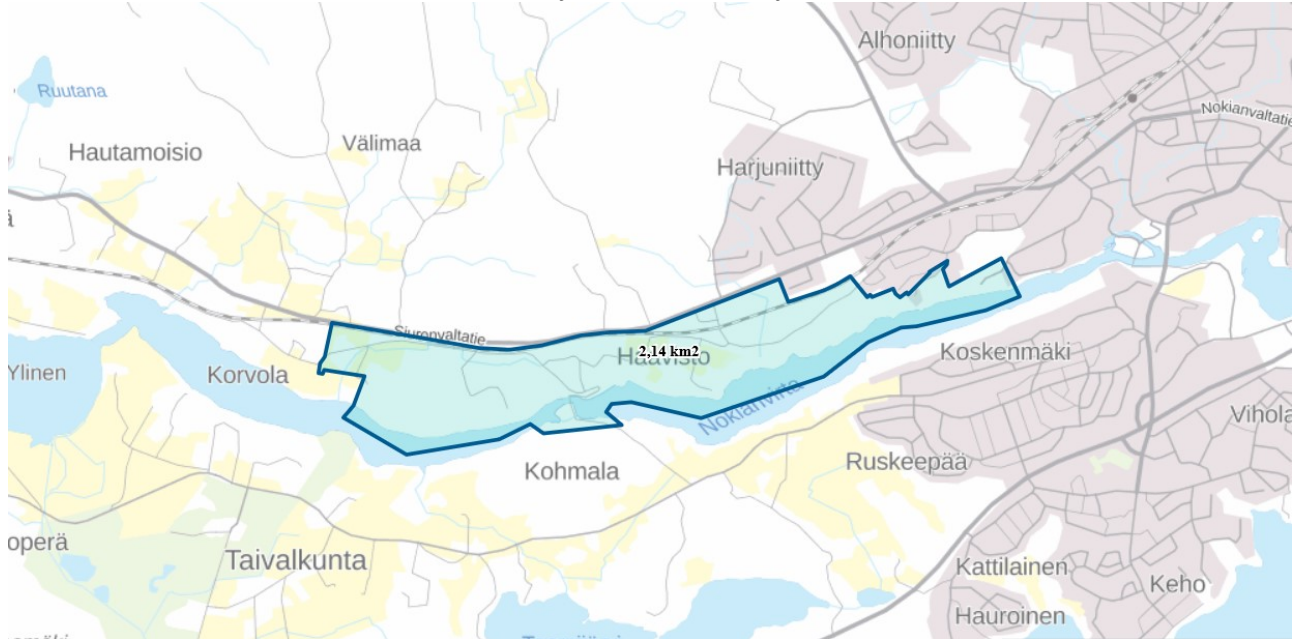

OSAYLEISKAAVAN JA OSAYLEISKAAVANMUUTOKSEN SELOSTUS SEKÄ OSALLIS- TUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

HARJUNIITYN SEISAKE

tweb: NOK/428/05.00.01/2019

Kuva: Taustakarttaotteesta sinisellä rajattu kaava-alue sijaitsee 1,5 - 4,5 km länteen Nokian keskustasta.

TIIVISTELMÄ

Osayleiskaavatyön tavoitteena on kehittää Harjuniittyyn lähijunaliikenteen seisake sujuvine kulkuyhteyksineen ja liityntäpaikoituksineen, paikallisjunaliikennettä tukeva maankäyttö, Nokian jätevedenpuhdistamoalue sekä tarkastella mahdollinen tieyhteys Nokianvirran yli ja lisäyksenä Siunaukselan alue Korvolassa. Alueen sijaintiin Nokianvirran varrella kiinnitetään erityistä huomiota. Samalla käsitellään uuden maakuntakaavan tavoitteet, alueen kulttuuriperintö ja luontoarvot. Alueesta on tarkoitus muodostaa tuleville asukkaille viihtyisä ilmastoystävällinen uusi asuinalue.

SUUNNITTELUVAIHEET

ALOITUS	Vireilletulokuulutus	9.3.2020,
VALMISTELU	Kaupunkikehityslautakunta	17.11.2020 § 291, 13.12.2022 §
HYVÄKSYNTÄ	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginvaltuusto	
VALMIS	Voimaantulokuulutus	

Kaavoitusviranomainen: Nokian kaupunginvaltuusto

Kaavan laatija: Nokian kaupunki, kaupunkikehityslautakunta, kaavoitusyksikkö

Yhteyshenkilö: projektiarkkitehti Jorma Hakola p. 0503958759,

s-posti: etunimi.sukunimi@nokiankaupunki.fi

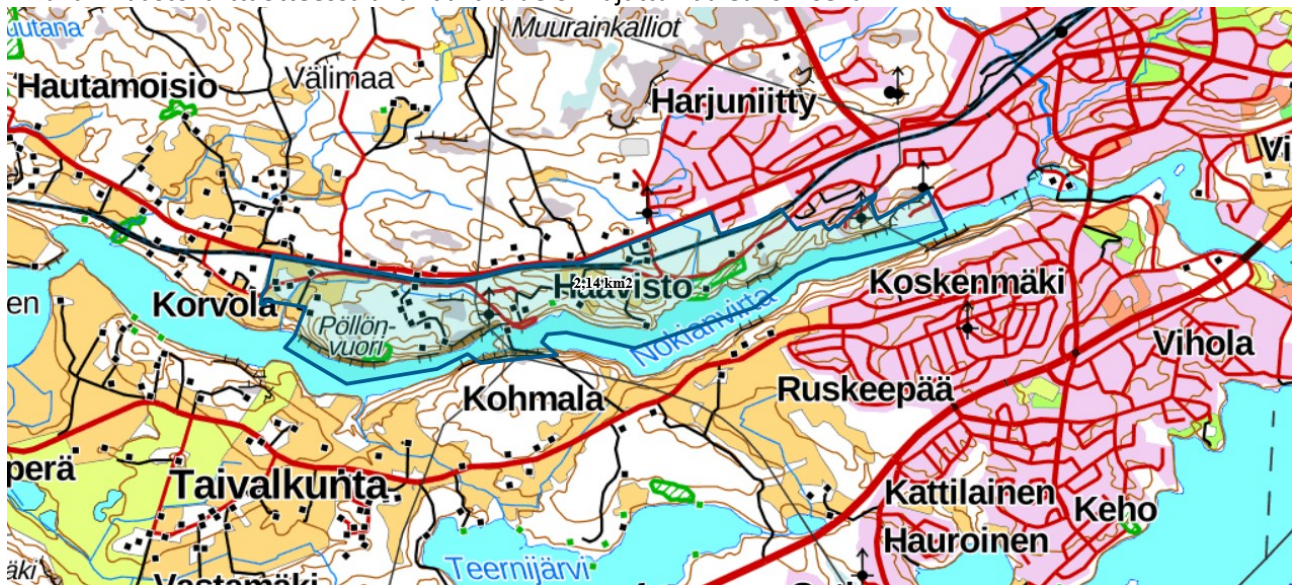

0 OSALLISTUMIS- JA ARVOINTISUUNNITELMA (MRL 63§), 26.5.2020, 17.9.2020, 14.11.2022

0.1 Suunnittelualue

Kaavoitettava alue käsittää noin 150 ha Nokianvirran ja Siuronvaltatien sekä Porinradan välissä Melon voimala-alueelta paperitehtaan länsiosaan saakka. Alue on pääosin haja-asutusaluetta. Suunniteltavan lähijunalii-kenneseisakkeen vaikutuspiirissä asuu nyt noin 2500 asukasta ja on noin 250 työpaikkaa. Harjuniityn alueella on yleiskaavassa varauduttu noin 4000 uuteen asukkaaseen ja 50 - 200 uuteen työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä seisakkeen 2,5 km vaikutusalueen sisällä. Näistä 500 - 1500 uutta asukasta ja pääosa työpaikoista voisi sijoittua seisakkeen 1 km vaikutusalueen sisälle.

Kuva: Maastokarttaotteesta alla kaava-alue on rajattu vaaleansinisellä.

0.2 Osayleiskaavan suunnittelun tavoite

Nokian kaupunkistrategian tavoitteita ovat kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko.

Kaupunki toimii dynaamisesti uusien, monipuolisten asuin- ja yritysalueiden suunnittelussa ja käyttöönotossa sekä keskustan tiivistämisessä ja asemanseutujen rakentamisessa. Kehitämme ranta-alueita nokialaisten yhteisen käytön lisäksi asumiselle. Liikenneverkkoratkaisut mahdollistavat sujuvan sisäisen ja muun asioinnin. Lisäraiteen saaminen kehittyvälle lähijunaliiikenteelle on keskeinen tavoite. Kaupungin strategian kärkihankkeita ovat sujuvan ja nopean joukkoliikenteen kehittäminen ja rantojen kaupunki

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 osoittaa alueelle Tiivistettävän asemanseudun. Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteeltaan tiivistettävät alueet, jotka tukeutuvat ensisijaisesti raideliikenteeseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä raideliikennettä tukevaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen sekä laadukkaisiin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040:ssa varaudutaan 2040 mennessä 91 000 asunnon rakentamiseen. Asunnoista 70 % sijoitetaan lähi- tai taajamajunaan tai raitiotiehen tukeutuville alueille. Rakennesuunnitelman tavoitteita ovat muun muassa väestönkasvuun varautuminen, yhdyskuntarakenneteen tiivistäminen, asuinympäristön laadun parantaminen, liikkumistapojen uudistaminen, palvelujen saavutettavuuden parantaminen, seudullisesti merkittävien hankkeiden edistäminen.

Lähijunaan tukeutuvana alueena Nokian keskustan väestönkasvussa varaudutaan 6000 uuteen asukkaaseen

vuoteen 2040 mennessä. Rakennesuunnitelmassa on sitouduttu siihen, että kohtuuhintaisen vuokra-asunto-tuotannon osuus rakennetuista asunnoista on vuoteen 2020 mennessä 17 % ja sen jälkeen vuoteen 2030 mennessä ja siitä eteenpäin 20 %.

Yleiskaavatyön tavoitteena on kehittää Harjuniittyyn lähijunaliikenteen seisake sujuvine kulkuyhteyksineen ja liityntäpaikoituksineen, paikallisjunaliikennettä tukeva maankäyttö, Nokian uusi jätevedenpuhdistamoalue sekä tarkastella mahdollinen tieyhteys Nokianvirran yli. Alueen sijaintiin Nokianvirran rannalla kiinnitetään erityistä huomiota. Samalla käsitellään uuden maakuntakaavan tavoitteet, alueen kulttuuriperintö ja luontoarvot. Alueesta on tarkoitus muodostaa tuleville asukkailla viihtyisä uusi asuinalue.

0.3 Osalliset

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta, perusturvalautakunta, sivistyslautakunta, Nokian Vesi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Pirkanmaan aluepelastuslaitos, Väylävirasto, Fingrid Oy, Pohjolanvoima Oy, Oy Essity Finland Ab.

Kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat tai vuokraoikeudenhaltijat

Lisäksi osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa: Tällaisia ovat mm. kaavan vaikutusalueen asukkaat sekä alueella toimivat yritykset, elinkeinonharjoittajat, yritysten työntekijät ja yhdistykset.

0.4 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

- **Aloitus:** Asian vireilletulo ilmoitetaan kuulutuksella tai kaavoituskatsauksessa, laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma.
- **Valmistelu:** Valmisteluasiakirjat / kaavaluonnos, OAS, Kaupunkikehityslautakunta päättää valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta, kuulutus ja nähtäville tulo, > **mielipiteet ja lausunnot**
- **Ehdotus:** Valmisteluvaiheen palaute, kaava-asiakirjat. Kaupunkikehityslautakunta päättää kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta, kuulutus ja nähtäville tulo, > **muistutukset**.
- **Maankäyttösopimus:**
- **Valmis:** Yleiskaavan muutoksen hyväksyy Nokian kaupunginvaltuusto, > **valitusmahdollisuus**, voimaantulo-kuulutus

0.5 Tiedottaminen, yhteystiedot, palaute

Aineistojen nähtävillä pidosta tiedotetaan kuulutuksilla, jotka julkaistaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla (kaupungintalo Harjukatu 23) ja kaupungin Internet-sivuilla osoitteessa <https://www.nokiankaupunki.fi/kuulutukset/> ja lisäksi vireille tulo ja valmisteluvaihe Nokian Uutiset -lehdessä.

Nähtävillä olevaan kaava-aineistoon voi tutustua kaupungin virastotalon (Harjukatu 21) 3. krs ilmoitustaululla tai kaupungin Internet-sivuilla osoitteessa <https://www.nokiankaupunki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/nahtavilla-olevat-kaavat/>

0.6 Mielipiteet, muistutukset ja lausunnot

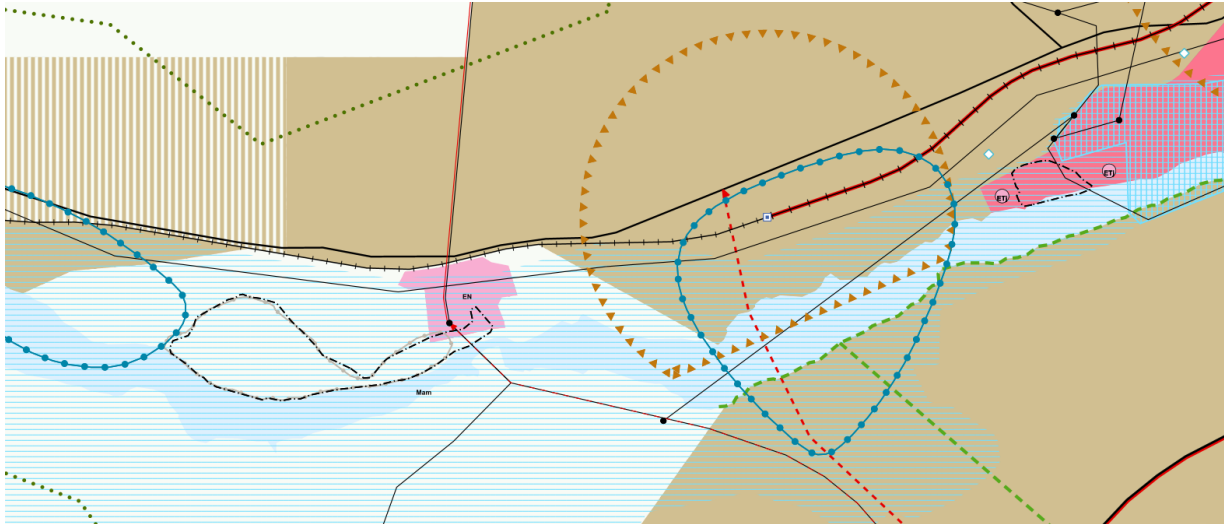
Kaava-aineiston nähtävillä olo aikana voi kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta antaa palautetta. Palautteen anto osoite on Nokian kaupunki, Kaupunkikehityspalveluiden kirjaamo, kaupunginvirasto Harjukatu 21, 3 krs, 37100 Nokia. Sähköpostiosoite: kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

0.7 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (kaavaote kuva alla), jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Maakuntakaavassa alueelle on merkitty seuraavat määräykset:

Kuva: kuvassa alla on maakuntakaavaote kaava-alueesta.

Kasvutaajamien kehittämisvyöhyke. Merkinnällä osoitetaan vyöhyke, jonka maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet ovat maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeisiä potentiaalisia taajama-alueiden, väyläverkoston ja muun yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntia ja joihin kohdistuu hajakenttämispainetta. Kasvuvyöhykkeeseen kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Pirkkalan, Pälkäneen, Tampereen, Valkeakosken, Vesilahden ja Ylöjärven ne alueet, joiden saavutettavuus, väestökehitys ja aluerakenne täyttävät kasvuvyöhykkeen kriteerit. Merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien maaseudun elinkeinojen kehittämistä ja näihin liittyvää rakentamista. Kehittämissuositus: Alueen maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ensisijaisesti ohjattava taajama-alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikennejärjestelyihin, erityisesti joukkoliikenteen mahdollistavaan yhdyskuntarakenteeseen, infrastruktuuriin, palvelujen saavutettavuuteen, toimiviin virkistysalueisiin sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen.

Taajamatoimintojen alue. Merkinnällä osoitetaan asumisen, kaupan ja muiden palvelujen, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisalueet. Merkintä sisältää niihin liittyvät pääväyliä pienemmät liikennealueet, yhdyskuntateknisen huollon alueet, paikallisesti merkittävät ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat teollisuusalueet sekä paikallisesti merkittävät virkistys- ja suojelun alueet ja ulkoilureitit. Merkintään liittyy Tampereella ja Ylöjärvellä Myllypuron Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em13. Suunnittelumääräys: Aluetta tulee suunnitella asumisen, palvelujen ja työpaikkojen sekoittuneena alueena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä julkisten ja kaupallisten palveluiden saavutettavuutta joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn avulla. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sovittava ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa alueen omaleimaisuutta. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilymiseen. Alueen kytkeytyvyys seudullisille virkistysalueille ja ulkoilureiteille tulee

NOKIAN KAUPUNKI

ottaa huomioon. Merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksikköjen koon alarajat ovat seuraavat:

- Paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan osalta koon alaraja on Tampereen, Nokian, Pirkkalan, Ylöjärven, Lempäälän, Kangasalan ja Valkeakosken keskustaajamien alueella 15 000 k-m²; Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Mänttä-Vilppulan, Oriveden, Parkanon, Sastamalan ja Virtain keskustaajamien alueella ja Mouhijärvi-Häijään alueella 7 000 k-m².
- Keskustahakuisen kaupan eli päivittäistavarakaupan ja muun erikoistavaran kaupan osalta koon alaraja on Tampereen, Nokian, Pirkkalan, Ylöjärven, Lempäälän, Kangasalan ja Valkeakosken keskustaajamien alueella 10 000 k-m², kuitenkin siten, että pelkän päivittäistavarakaupan koon alaraja on 5 000 k-m²; Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Mänttä-Vilppulan, Oriveden, Parkanon, Sastamalan ja Virtain keskustaajamien alueella ja Mouhijärvi-Häijään alueella 5 000 k-m², kuitenkin siten, että pelkän päivittäistavarakaupan koon alaraja on 3 000 k-m².
- Muilla taajamatoimintojen alueilla koon alaraja on kaikkien kaupan laatujen osalta 3 000 k-m².

Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan keskittymää, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön. Vähittäiskaupan suuryksiköiden mitoitustasapainoiselle kehittämiselle.

Työpaikka-alue. Merkinällä osoitetaan seudullisesti merkittävät ja toimialarakenteeltaan monipuoliset liike- ja toimistorakentamisen tai tuotantotoimintaan varatut alueet. Merkintään liittyy Nokialla Kaakkurijärven Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em7, Tampereella, Nokialla ja Ylöjärvellä Myllypuron Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em13 ja Ylöjärvellä Perkonmäen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em15. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimivien kätelyyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Tampereen Pärinmaan, Pirkkalan Linnakallion ja lentoaseman läheisellä työpaikka-alueella tulee alueiden suunnittelussa ottaa huomioon lentoesterajoituspinnat ilmailumääräyksen AGA M3-6 mukaisesti. Merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksikköjen koon alarajat ovat seuraavat:

- Paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan osalta koon alaraja on Tampereen, Nokian, Pirkkalan, Ylöjärven, Lempäälän, Kangasalan ja Valkeakosken keskustaajamien alueella 15 000 k-m²; Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Mänttä-Vilppulan, Oriveden, Parkanon, Sastamalan ja Virtain keskustaajamien alueella ja Mouhijärvi-Häijään alueella 7 000 k-m².
- Muilla työpaikka-alueilla koon alaraja on paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan osalta 3 000 k-m².

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon, etteivät vähittäiskaupan suuryksiköt aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia seudun palveluverkon tasapainoiselle kehittämiselle.

Yhdyskuntateknisen huollon alue, jätteenpolto ja jätevesien käsittely. Kohdemarkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät jätteenpolttolaitokset sekä jätevedenpuhdistamot, joiden asukasvastineluku on vähintään 20 000. Suunnittelumääräys: Merkittävät ympäristöhaitat on estettävä teknisin ratkaisuin. Tampereen Sulkavuoren alue on varattu maanalaista jätevedenpuhdistamoa varten. Sulkavuoren alueella tulee ottaa huomioon mahdollisuus lietteiden käsittelyyn. Lisäksi puhdistamon suunnittelussa tulee maanpinnalla turvata virkistyskäytön edellytysten jatkuminen.

Energiahuollon alue. Merkinällä osoitetaan suurmuuntamoalueet.

Sähköasema. Kohdemarkinnällä osoitetaan sähkönsiirron runkoverkkoon (400 kV ja 110 kV) liittyvät sähköasemat.

Maaseutualue. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Tiivistettävä asemanseutu. Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteeltaan tiivistettävät alueet, jotka tukeutuvat ensisijaisesti raideliikenteeseen. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä raideliikennettä tukevaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen sekä laadukkaisiin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Tiivistettävän alueen laajuus tulee tarkentaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetty ja/tai **maakunnallisesti arvokas maisema-alue.** Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisiksi esitetyt, maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (ma) sekä maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Mam). Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Maisema-alueiden kanssa päällekkäiset maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla ”Kulttuurimaisemat”.

Arkeologisen perinnön ydinalue. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset arkeologisen perinnön tihentymät. Suunnittelumääräys: Alueella sijaitsevien muinaisjäännösalueiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon muinaisjäännösten suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin.

Arvokas geologinen muodostuma. Kallioalue. Moreenimuodostuma tai tuuli- ja rantakerrostuma. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat harjualueet (ge1), valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet (ge2) sekä valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantakerrostumat (ge3). Merkinnällä osoitetut geologiset muodostumat sisältävät merkittäviä, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä. Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että geologisten muodostumien sisältämien arvojen säilyminen turvataan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Suojelumääräys: Alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Alueella saa kuitenkin ottaa kiviaineksia maisemavaurioiden korjaamiseksi.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue. Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet, joiden suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä.

Tärkeä seutu- tai yhdystie. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät seututiet ja yhdystiet sekä niihin kuuluvat katuosuudet ja yhdystieluonteiset kadut. Tärkeät seutu- ja yhdystiet yhdistävät maakunta-kaavan taajamatoimintojen alueita ja kyläkeskuksia kuntakeskuksiin tai ovat verkostollisesti merkittäviä korkeampiluokkaisia väyliä täydentäviä yhteyksiä.

Tieliikenteen yhteystarve. Yhteystarvemerkinällä osoitetaan uusia tieyhteyksiä, joiden sijaintiin tai toteuttamiseen liittyy epävarmuutta. Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelulla tai rakentamisella ei saa estää varauksen myöhempää suunnittelua ja toteuttamista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee tar-

NOKIAN KAUPUNKI

kemmin tutkia tieyhteyden toteuttamistapa, sijainti ja liittyminen ympäröivään maankäyttöön. Suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilymiseen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston kannalta tärkeiden viheryhteyksien jatkuvuuden turvaamiseen.

Päärata. Merkinnällä osoitetaan henkilö- ja tavaraliikenteen kannalta merkittävät pääradat. Suunnittelumääräys: Pääradoilla tulee kiinnittää erityistä huomiota henkilöliikenteen nopeutta ja täsmällisyyttä sekä yleistä liikenneturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin. Päärataverkolla tavoitteena on poistaa tasoristeykset ja mahdollistaa 250 kN akselipainot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilymiseen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston kannalta tärkeiden viheryhteyksien jatkuvuuden turvaamiseen.

Merkittävästi parannettava päärata. Merkinnällä osoitetaan henkilö- ja tavaraliikenteen kannalta merkittävät pääradat, joiden liikennetarve edellyttää radan merkittävää parantamista. Merkintään liittyy rataosalla Tampere/Lielähti–Parkano (pohjoinen maakunnan raja) Parkanossa Ahvenuksen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em1, Ylöjärvellä Hirvijärven Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em2, Parkanossa Kaitojenvesien Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em8, Ylöjärvellä Perkonmäen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em15 ja Ylöjärvellä Ruonanjoen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em20. Merkintään liittyy Tampereella, Nokialla ja Ylöjärvellä rataosalla Tampere/Lielähti–Nokia Myllypuron Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em13. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava radan rakenteen ja turvallisuuden parantamiseen sekä tasoristeysten poistamiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilymiseen sekä ulkoilureittien ja ekologisen verkoston kannalta tärkeiden viheryhteyksien jatkuvuuden turvaamiseen. Rataosalla Tampere–eteläinen maakunnan raja on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa varauduttava yhteensä neljään raiteeseen. Rataosilla Tampella–Lielähti, Lielähti–Parkano (pohjoinen maakunnan raja), Lielähti–Nokia ja Orivesi–Jämsä (itäinen maakunnan raja) tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa varautua lisäraiteen toteuttamiseen.

Voimalinja. Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat 400 kV:n ja 110 kV:n voimalinjat. Maakaapeloituja voimalinjoja ei osoiteta maakuntakaavakartalla.

Uusi voimalinja. Merkinnällä osoitetaan linjavaraukset Tikinmaa–Lavianvuori, Melo–Elovaara sekä Lavianvuoren sisäänvetojohdot 110 kV:n voimalinjoille. Merkintään liittyy Nokialla välillä Melo–Elovaara Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em7 ja Pöllönvuoren Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em19.

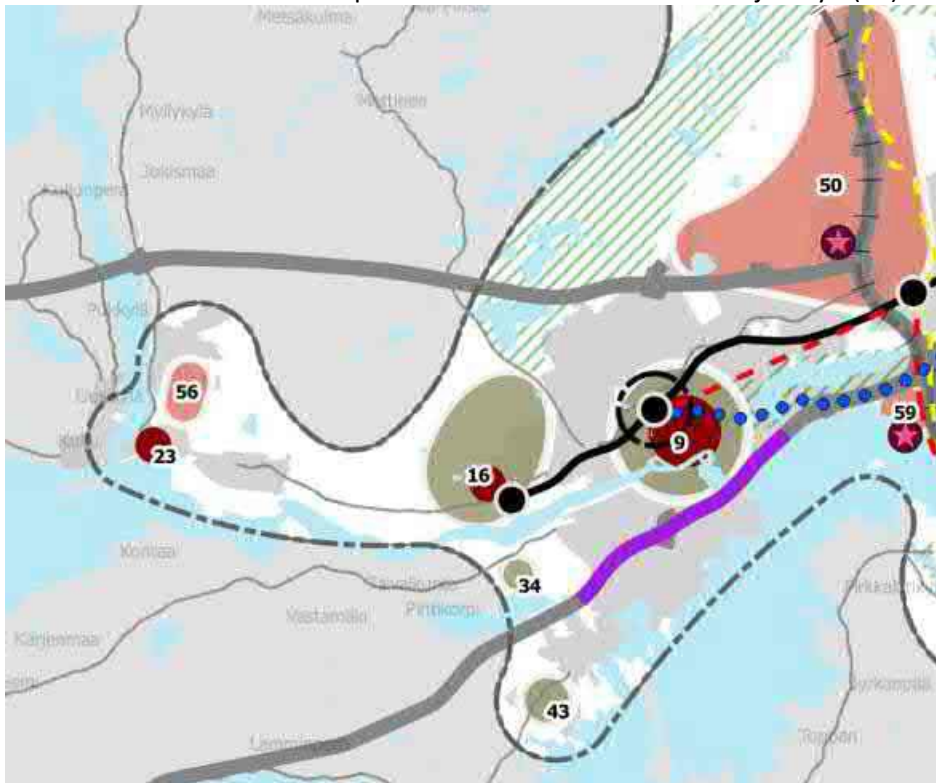
Voimalinjan yhteystarve. Yhteystarvemerkinällä osoitetaan uusia voimalinjoja, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta. Merkintään liittyy Parkanossa välillä Poikkeusjärvi–Rännäri Ahvenuksen Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em1, Hämeenkyrössä välillä Elovaara–Kyröskoski Huutisuo–Sasin Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em3 ja Nokialla välillä Melo–Lempäälä pohjoinen Luotosaaren Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em12 ja Pöllönvuoren Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em19. Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelussa on turvattava voimalinjan yhteystarpeen toteuttamismahdollisuudet. Yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää voimalinjayhteyden toteuttamistavan, sijainnin ja ympäröivään maankäyttöön liittymisen tarkempaa tutkimista.

Viheryhteys. Merkinnällä osoitetaan taajamiin liittyvät olemassa olevat tai tavoitteelliset viheryhteydet, joilla on erityistä merkitystä alueellisen virkistysverkoston ja/tai ekologisten yhteyksien kannalta. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden ja ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmassa 2040 Harjuniitty on osoitettu lähipalvelukeskukseksi. Suunnitelmassa esitetyn juna-aseman/seisakkeen lähiympäristöön sekä laajemmalle alueelle Porin yhdystien länsipuolelle on osoitettu laaja uusi/merkittävästi kehitettävä asuinalue. Rakennesuunnitelmaehdotuksen mukaan Harjuniitty on lähijunaliikenteen piirissä ennen vuotta 2040, mikä asettaa vaatimuksia alueen väestönkasvulle. Rakennesuunnitelmassa on mitoitettu Harjuniityn alueelle vuoteen 2040 mennessä 5000 uutta asukasta. Rakennesuunnitelman laatimisen jälkeen Harjuniityn alueen väkiluku on kasvanut jonkin verran. Siuronvaltatien ja Porin yhdystien välisellä alueella väestönkasvu on ollut noin 700 vuosien 2010 ja 2018 välisenä aikana.

Kuva: Kuvassa alla on ote kaupunkiseudun rakennemallista Harjuniityn (16) kohdalta.

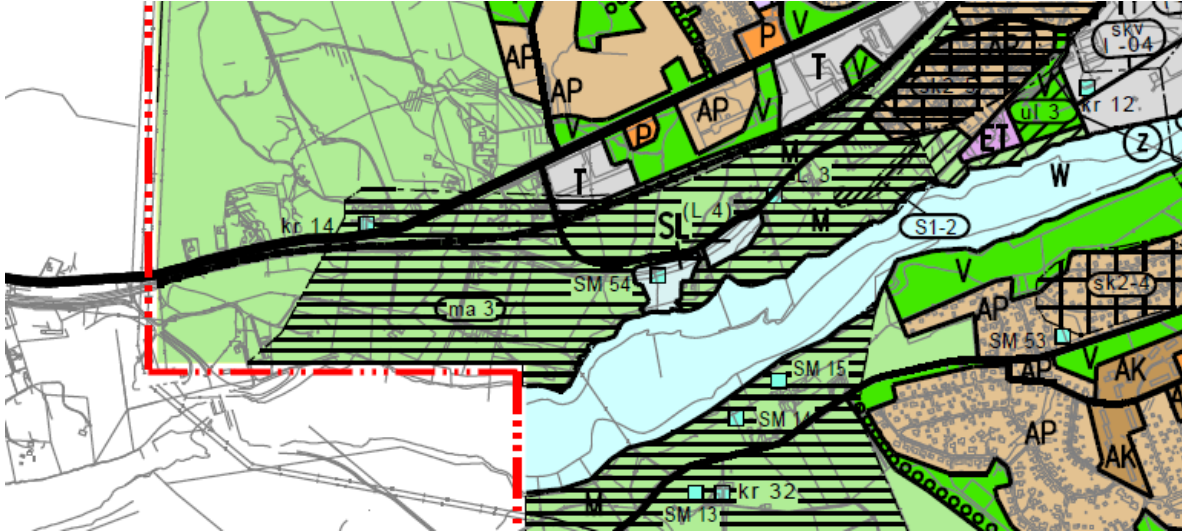

Yleiskaavassa alue on pääosin maa- ja metsätalousaluetta M ja alueella on myös teollisuusaluetta T, palvelujen ja hallinnon aluetta P, yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET, virkistysaluetta V, luonnonsuojelualuetta SL ja vesialuetta W. Lisäksi alueelle on merkitty päärata, kokoojaku ja voimalinja z sekä muinaismuistokohde SM 54, maisemallisesti arvokasta aluetta ma 3, uhanalaisten kasvien esiintymisalue ul 3, luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi ja EU-luontodirektiivin mukainen esiintymisalue S 1-2 sekä rauhoitetut luontokohteet L 3 ja L 4 että yksi suojelukohde.

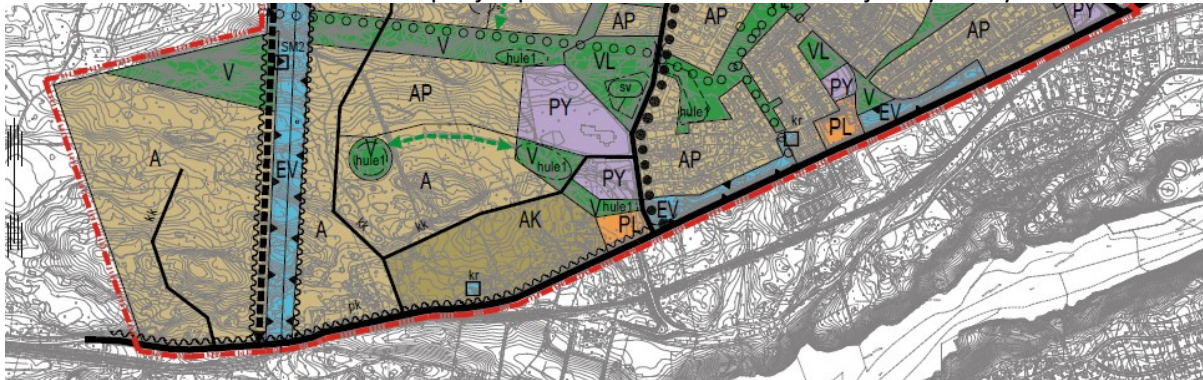

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on keskustaajaman osayleiskaava 2010 kaavaote.

Kuva: Kuvassa alla on kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevan Harjuniityn osayleiskaavan kaavaote.

Harjuniityn osayleiskaava jossa lähialueelle on osoitettu kerrostalovaltaista asuntoaluetta, asuntoaluetta ja pientalovaltaista asuntoaluetta, lähipalvelujen alueita sekä julkisten palvelujen alueita

Suunnittelualueen lounaisosassa on yleiskaavatonta aluetta.

Harjuniityn asemakaavan 8:15 korttelit 60 - 63 sekä katu- ja puistoaluetta että 1. kaupunginosan asemakaavan 1:123 korttelin 3 itäosa ulottuvat osayleiskaava-alueelle. Kortteli 60 on liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta. Muut korttelit ovat teollisuusaluetta.

Nokian kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.10.2001.

Pohjakarttana on Nokian kaupungin kaupunkimittauksen ylläpitämä pohjakartta.

Alueella ei ole voimassa rakennuskieltoa.

Kaava-alue on osin kaupungin omistuksessa ja osin yksityisessä omistuksessa.

Yleiskaavan vaikutukset arvioidaan MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n edellyttämällä tavalla.

0.8 Luettelo kaavaan liittyvistä taustaselvityksistä

Kaavan taustaselvitykset:

- Nokian Harjuniityn seisakkeen yleiskaava-alueen luontoselvitys, Faunatica Oy 2021.
- Nokian Harjuniityn seisakkeen pesimälinnustoselvitys, Ahlman Group Oy 2021.
- Harjuniityn seisakkeen laajennusosan luontoselvitys, Mira Ranta 2020.
- Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavan lepakkoselvitys, Faunatica Oy 2019, tarkennus 2020.
- Kulkureitit Harjuniitty, Mira Ranta 2019.
- Harjuniityn vuorijalavalehdon kasvillisuus selvitys, Anne Hirvonen 2019.
- Nokian Siuro-Kulju-Linnavuoren osayleiskaava-alueen luontoselvitys, Luontoselvitys Kotkansiipi Oy 2019.
- Nokian Siuro-Kulju-Linnavuoren osayleiskaava-alueen lepakkoselvitys, Ahlman Group Oy 2019.
- Harjuniityn seisakkeen luontoselvitys, Mira Ranta 2018.

- Tarkistusraportti (Haavistontien alueen), Pirkanmaan maakuntamuseo 2021.
- Nokia Harjuniityn seisake OYK-alueen muinaisjäännösinventointien täydennys, Mikroliitti Oy 2021.
- Nokia Harjuniityn seisake OYK-alueen muinaisjäännösinventointien täydennys, Mikroliitti Oy 2020.
- Nokia Harjuniityn seisake OYK-alueen muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy 2018.
- Nokia Siuro. Linnavuori, Kulju osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy 2018.

- Siunaukselan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, Heilu Oy 2021.
- Nokia Harjuniityn kulttuurimaisemaselvitys, Sweco Infra ja Rail Oy 2020.
- Siuron-Kuljun-Linnavuoren osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen Luoto Oy 2019.

- Nokian Harjuniityn osayleiskaavan melu- ja tärinäselvitys, Sitowise Oy 2020.
- Siuron, Linnavuori, Kulju osayleiskaava-alueen tärinäselvitys, Sweco Infra & Rail Oy 2021.
- Hulevesiselvitys, FCG Oy 2020.

- Nokian Harjuniityn seisakkeen aluevaraustarkastelut, Ramboll Oy 2021 (luonnos).
- VT 11 ja VT 12 välinen tieyhteys selvitys, Ramboll Oy 2021.
- Lähijunaliikenteen mahdollisuuksien kartoittaminen ja maankäytön edellytykset Nokiolla, Ramboll Oy 2020.
- Kunnan ja valtion yhteistyön kustannusvastuun periaatteet radanpidossa, Väylävirasto 2020.
- Siuro-Linnavuori Liikenneselvitys, Sweco Ympäristö Oy 2019.
- Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 5, Sähköistetty rata, Liikennevirasto 2018.
- Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehittäminen: asemien ja liikenteen suunnittelu, Tampereen kaupunkiseutu 2016.
- Sähkörataohjeet, Liikennevirasto 2016.
- Harjuniityn seisakeselvitys ja alustava suunnitelma, Destia 2015.

Muita selvityksiä:

- Nokia arvokkaat luontokohteet, Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö 2005.

NOKIAN KAUPUNKI

- Haaviston Porkanperän luontoselvitys, Mira Ranta 2011.
- Selvitys Haaviston kaavoituksen vaikutuksista liito-oravien esiintymiseen, Mira Ranta 2009.
- Haaviston alueen luontoselvitys 2007, Tmi Mira Ranta.
- Nokian paperitehtaan alueen muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy 2010.
- Nokian paperitehdas, Rakennetun ympäristön inventointi, Heiskanen & Luoto Oy 2012.
- Nokianvirran yläjuoksun inventointi ja ympäristöselvitys, Arkkitehtitoimisto Eija Teivas 1997.
- Nokian kulttuuriympäristöselvitys, Pirkanmaan ympäristökeskus 2001.
- Historiallisten kylätonttien sijainti Pirkanmaan taajama-alueilla, Pirkanmaan liitto 2014.
- Maakuntakaavaluonnoksen 2040 muinaisjäännösinventoinnit, Mikroliitti Pirkanmaan liitto 2015.
- Pirkanmaan arkeologisen perinnön ominais- ja erityispiirteiden yleiskuvaus, Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy, Pirkanmaan liitto 2015.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, Museovirasto 2009.
- Merkittävät kiinteiden muinaisjäännösten keskittymät Pirkanmaalla, Pirkanmaan liitto 2016.
- Maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi, Pirkanmaan liitto 2013.
- Pirkanmaan arvokkaiden kallioalueiden nykytilan selvitys, Pirkanmaan liitto 2015.
- Hämeenläänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet, Suomen ympäristökeskus 1996.
- Tampere/Pori/Rauma radan kehittämisselvitys, WSP Finland Oy, 2019.
- Lisäraiteiden aluevaraus selvitys välillä Tampere-Lielähti-Nokia/Ylöjärvi, Liikennevirasto 2015.
- Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan liikennetutkimus 2012, Pirkanmaan liitto 2012.
- Tampere-Pori-tarveselvitys, Väylävirasto 2020.
- Haaviston alueen meluselvitys, Promethor Oy 2009.
- Ohje voimajohtojen huomioonottamisesta yleis- ja asemakaavoituksessa, Fingrid.

Nokialla 22.02.2022, Jorma Hakola, projektiarkkitehti

1 KAAVASELOSTUS

1.1 Tunnistetiedot

Kaavaseloitus koskee 14.11.2022 päivättyä yleiskaavan ja yleiskaavamuutoksen karttaa (kaavaehdotus).
Kaavan laatija: Nokian kaupunki, kaupunkikehityspalvelut, maankäytön tulosalue, kaavoitusyksikkö, Jorma Hakola.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualueena on Nokianvirran varsi rajautuen idässä paperitehtaan länsipäähän, etelässä Melon voimalaitosalue ja Nokianvirta sekä lännessä Siunaukselan kiinteistöt Korvolassa. Pohjoisessa rajausta noudatetaan lännessä alkaen ensin Porinrataa ja sitten Siuronvaltatietä, väistään Erkinkallenkadun asuinkorttelit ja jatkaen Porinrataa väistään Utolankallion asuinkorttelit ja sisällyttäen jätevedenpuhdistamon alueen, kunnes yhtyy paperitehtaan teollisuuskortteliin käsittäen sen länsipään. Alueen laajuus on noin 214 hehtaaria

Kuva: Ilmakuvassa sinisellä rajattu kaava-alue sijaitsee 1,5 - 4,5 km länteen Nokian keskustasta.

1.2 Maanomistus

Kaava-alue on osittain yksityisessä omistuksessa ja osittain kaupungin omistuksessa.

1.3 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

- seurantalomake
- ote yleiskaavasta

2 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

Suunnittelualan ympäristö on pääosin haja-asutusaluetta, jolla sijaitsee parikymmentä asuinkiinteistöä. Alueen länsipäässä sijaitsee Melon voimala-alue muuntamokenttineen ja voimajohtolinjoineen. Haaviston tien alkupäässä on yksi teollisuuskiinteistö ja tien toisella puolella rakentamaton asemakaavoitettu pieni teollisuusalue. Alueen itäpäässä ovat Nokian kaupungin sekä Nokian paperitehtaan jätevedenpuhdistamot.

Kaava-alue rajoittuu Siuronvaltatiehen ja alueen puolivälistä alkaa Haavistontie, joka kulkee alueen halki kohti Nokian keskustaa. Tampere - Pori junarata halkaisee alueen itä- länsisuuntaisesti alueen poikki.

3.1.1 Luonnonympäristö

Kaavoitettava alue on luonnonolosuhteiltaan ja -arvoiltaan erittäin monipuolinen alue. Alueelle tunnusomaista on kumpuileva maasto ja erittäin rehevä kasvillisuus. Rehevyys korostuu erityisesti Nokianvirran rannalla, jossa vuorottelevat kallioiset, karut jyrkänteet ja viidakkomaiset joenvarsilehdot. Rannat ovat jyrkkiä ja nousevat noin 20 - 40 metriä veden pinnan yläpuolelle. Laajimmat rakentamattomat metsäalueet sijaitsevat rautatien molemmin puolin. Ne ovat myös luontoarvoiltaan vaatimattomampaa aluetta kuin Nokianvirran rantametsät. Alueella on myös noin 8 hehtaaria viljelyskäytössä olevaa peltoa, sekä useita erivaiheisesti umpeen kasvaneita tai istutettuja vanhoja pelloja.

Alueelle on muodostettu **monta erillistä luonnonsuojelualuetta** Nokianvirran rantamailla, sekä yksi Metsäkeskuksen rajaama ympäristötukeen kuuluva suojelukohde niiden jatkona. Myös yksi suojeltu maisemapuu, vuorijalava, löytyy Haavistontien varrelta.

Alueelle perustettiin Nokian ensimmäinen luonnonsuojelualue Haaviston Luonnonsuojelualue 1941. Se sijaitsee Nokianvirran ja Haavistontien välissä ja sitä laajennettiin Pirkanmaan ympäristökeskuksen päätöksellä 1999. Alue kuuluu Pirkkalan lehtokeskukseen. Nokianvirran lehtoalue oli aiemmin laajempi mutta se supistui koska Melon voimalaitoksen valmistuminen 1971 nosti vedenpinnan korkeutta lähes 20 metriä. Alue on edelleen merkittävä erityisesti monipuolisen kasvilajistonsa vuoksi. Alueella on kaksi puropainannetta ja lehotyyppiluokitus (vuokkovyöhyke) on VRT, OMaT, AegT, AthOT, MatT. Lisäksi Pöllövuorella on yksi luonnonsuojelualue.

Luonnonmuistomerkiksi rauhoitettu vuorijalava sijaitsee Haavistontien kupeessa vähän Utolan kartanosta Siuroon päin. Vuorijalava on noin 23 metriä korkea ja sen ympärysmitta on metrin korkeudelta noin 3 m.

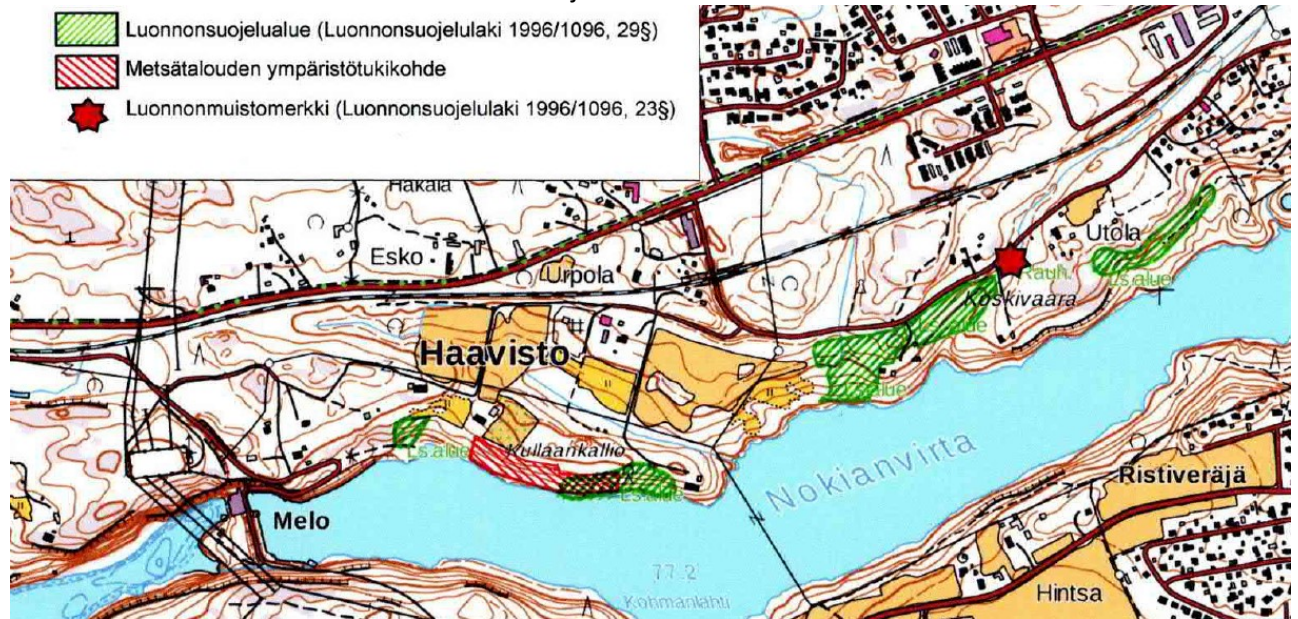
Alueelta löytyi kaksi selkeästi liito-oravan lisääntymis- ja levähtämisalueeksi luokiteltavaa kohdetta. Ne sijaitsevat ranta-alueella Kullaankallion kupeessa molemmat. Läntisemmässä kohteessa pesäpuu löytyi viiden haavan ryhmästä ja runsaasti papanoita myös neljän suuren kuusen juurilta haapojen läheisyydestä.

Harjuniityn seisakkeen Luontoselvityksen (Mira Ranta 2018) mukaan koko ranta-alue suojelualueineen näyttäisi olevan liito-oravan kulkureitti alueilta toisille. Se tulisi säilyttää yhtenäisenä niin, että se edelleen palvelisi tätä tarkoitusta, eikä liian suuria aukkoja syntyisi rantapuustoon. Kyseessä on myös merkittävä viherkäytävä, joka yhdistää kaikki kuusi pientä erillistä suojelualuetta suuremmaksi kokonaisuudeksi.

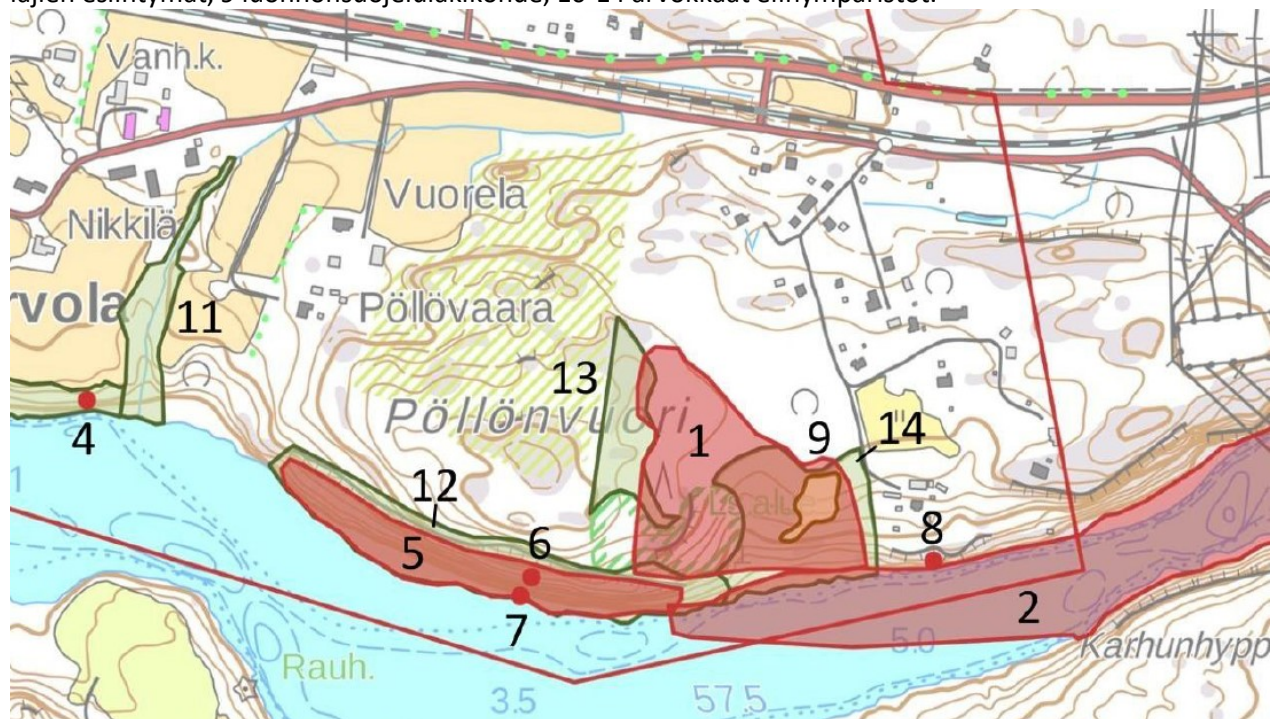

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on kaava-alueen itäosan suojelualueet.

Kuva: Kuvassa alla on esitetty Korvolan luontoarvot 1 liito-oravan elinalue, 2 saukon 1-alue, 3-8 uhanalaisten lajien esiintymät, 9 luonnonsuojelulakikohde, 10-14 arvokkaat elinympäristöt.

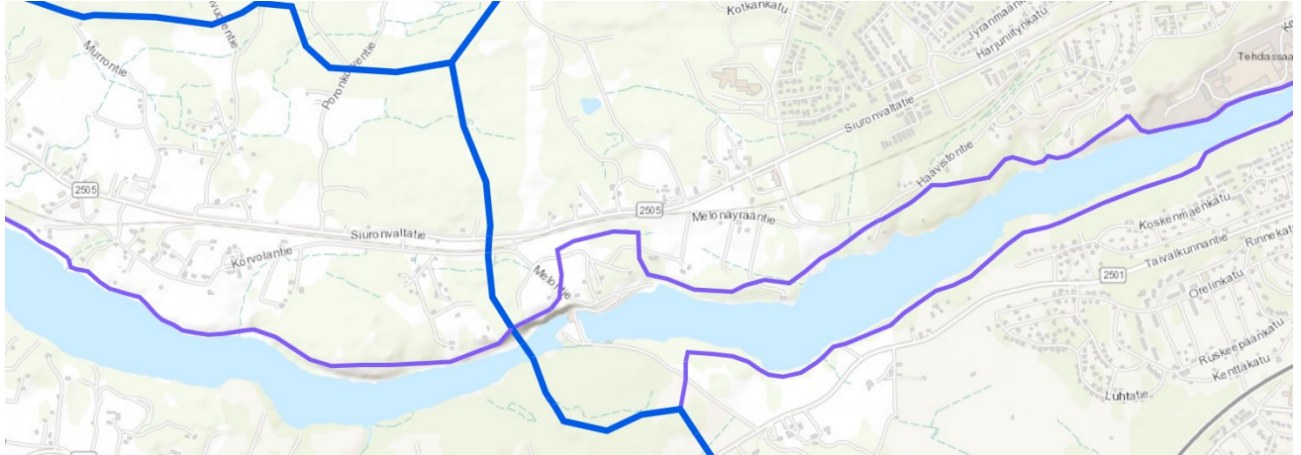

Seudullinen viherverkko kulkee kaava-alueen poikki Melon voimalan kohdalla pohjois- eteläsuuntaisesti. Paikalliset seudullista verkkoa tukevat viheryhteydet kulkevat Nokianvirran rantoja pitkin lännestä itään.

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on esitetty seudullinen viherverkko sinisellä ja paikallinen viherverkko violetilla.

Kaava-alueella on **kaksi arvokasta kallioaluetta** Kullaanvuori ja Pöllönvuori. Kullaanvuoren arvokas kallioalue on arvoluokkaa 4. Geologisesti alue on jokseenkin edustava, siellä esiintyy kiillegneissisiä ja mustaliusketta ja geomorfologia on jylhä. Aluetta käytetään lähivirkistysalueena, jonka arvoa heikentävät alueen molemmilla puolilla olevat jätevedenpuhdistamot, kallion päällä sijaitseva linkkimasto huoltotiloineen sekä jäteliikenteen vastaanottopaikka puhdistamolle menevän tien varressa.

Pöllönvuoren Natura-alue on valtakunnallisesti arvokas kallioalue, jonka arvoluokka on 2. Se sijaitsee Nokianvirran pohjoispuolella Melon voimalaitoksen länsipuolella. Kallioalueen itäpää ulottuu kaava-alueelle ja rajoittuu Melon voimalan muuntamokenttään ja voimalinjaan. Kallioalueen pääkivilaji on grauvakka ja lisäksi esiintyy mustaliusketta. Vuoren pitkä ja monin paikoin pystysuora eteläjyrkäne kohoaa maisemallisesti merkittävän Nokianvirran rannasta lähes 70 metriä ja Pöllönvuorta pidetäänkin yhtenä Pirkanmaan arvokkaimmista kallioalueista (katso kuva, arvoluokitus 2 erittäin arvokas kallioalue). Kivilajien vaikutus näkyy Pöllönvuoren kasvillisuudessa. Jyrkänteiden juurella on edustavaa lehtoa useine vaatelaine lajeineen. Vuori on virkistysaluetta lähiasutukselle ja sopii myös opetuskohteeksi.

Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavan lepakkoselvityksen (Faunatica Oy 2019) mukaan selvitysalue kartoitettiin kattavasti huolimatta paikoin haastavasta maastosta. Havaintojen perusteella määriteltiin lepakoiden käyttämät alueet. Tässä selvityksessä ei löydetty kohteita, joiden säilyttämiselle olisi lakiin perustuvia velvoitteita.

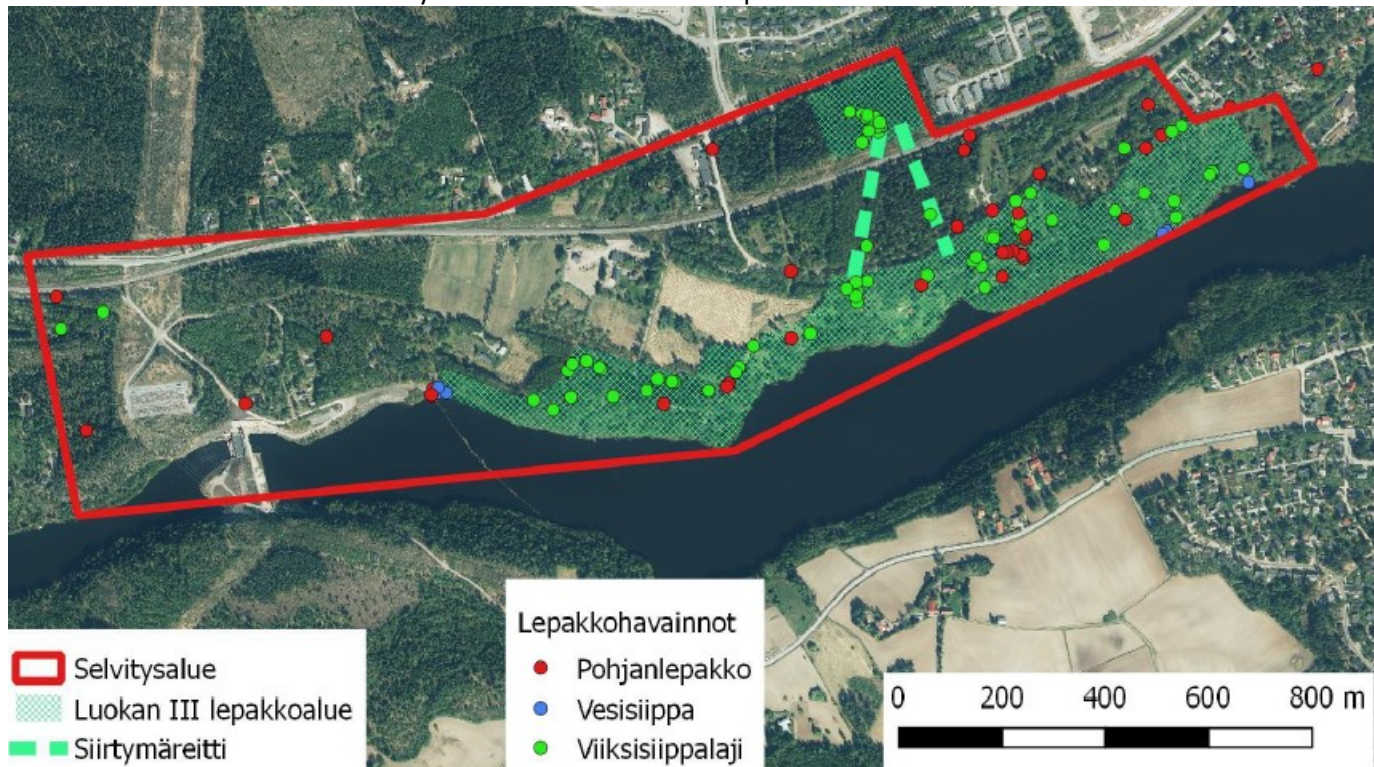
Pohjanlepakoiden yhdyskunta sijaitsee selvitysalueen ulkopuolella Utolankallion asuinalueella, ja yhdyskunnan yksilöt käyttävät ilmeisesti myös selvitysalueen itäosaa ruokailualueenaan. Selvitysalueeseen kuuluva osa ei kuitenkaan ole yhdyskunnalle elintärkeä, ja lisäksi pohjanlepakko on lajina hyvin sopeutuva maankäytön muutoksiin.

Alueella esiintyy myös maankäytölle herkempiä viiksisiippalajeja, mutta todennäköisesti niiden lisääntymisyhdyskunta ei sijaitse alueella. Mikäli yhdyskunta olisi jäänyt löytämättä esimerkiksi siitä syystä, että talojen pihoidella ei voitu liikkua, olisi yhdyskunnan käyttämä rakennus kuitenkin todennäköisesti luokan III alueen sisällä tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla kiinteistöillä, eikä näin aiheuttaisi muutoksia suosituksiin. Luokan III alueiksi rajatut metsät olisi mahdollisuuksien mukaan säilytettävä nykyisellään luonnontilaisina ja puustoisina. Varsinkin alueiden valaisemista olisi vältettävä, koska valo on etenkin siipoille haitallista. Junaradan ja Siuronvaltatien välinen kuusikko ja puronotko on niin pienialainen kohde, että se tulisi säilyttää kokonaisuudessaan rakentamattomana sen säilymiseksi viiksisiipoille soveltuvana ruokailualueena.

Rantametsässä välttämättömät hakkuut olisi toteutettava kevyinä niin, että maisema säilyy puustoisena. Lievä puuston avaaminen ja pienaukkojen tekeminen voi kuitenkin olla paikoin lepakoille jopa hyödyksi. Kevyt lisärakentaminen alueille ei olisi lepakoiden kannalta välttämättä haitallista (alueen sisällä on nykyin pientaloasutusta), mikäli niiden puustoinen yleisilme säilyy eikä valaistus merkittävästi lisäännä. Siirtymäreitillä Haavistontien ja puronotkon välillä puuston säilyminen ja valaistuksen välttäminen olisi tärkeää; on kuitenkin huomattava, että nämä reitit ovat tällä hetkellä sijainniltaan viitteellisiä, koska lepakot käyttävät nykyisellään koko metsäkaistaletta siirtymiseen. Jos Haavistontien pohjoispuolinen alue kaavoitetaan, olisi tälle kohdalle jätettävä vähintään joidenkin kymmenien metrien levyinen metsäkaistale siirtymäreitiksi.

Kuva 1 Kuvassa alla on seisakkeen yleiskaavaluonnosalueen lepakkohavainnot.

Ahlman Group Oyn tekemä linnustoselvityksen mukaan Harjuniityn seisakkeen tutkimusalue saatiin inventoitua varsin kattavasti kolmen kartoituskierron aikana. Alueelta löydettiin yhteensä 48 eri lintulajin reviiri (taulukko 1). Niistä suurin osa on hyvin tavallisia pesijöitä, mutta joukossa on myös 11 huomionarvoista lajia (taulukko 2). Niistä kaksi EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja, kaksi Suomen erityisvastuulajeja, kaksi valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa erittäin uhanalaisia, yksi vaarantunut ja viisi silmälläpidettäviä.

Linnustoselvitys tulkitsee huomionarvoisten reviirien sekä muiden vaateliiden lehtolajien perusteella tutkimusalueen etelälaidan Kullaankallion länsipuolelta Koskivaaraan saakka linnustollisesti arvokkaaksi (kuva 2). Alueella pesii erityisesti paljon lehtolajistoa ja lintutiheydet ovat korkeita. Yhtenäiset rinnemetsät muodostavat rantavyöhykkeen kanssa linnustolle monimuotoisen alueen, mikä ylläpitää useiden lajien pesimäpopulaatioita.

Kuva: Kuvassa alla on esitetty linnustollisesti arvokkaat alueet.

Faunatica Oy:n vuonna 2021 laatiman luontoselvityksen mukaan selvitysalueella kaksi Natura SAC-aluetta, on 14 Ls-lain 29 §:n mukainen suojeltavaa luontotyyppiä ja kuusi Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaista kohdetta sekä 27 muuta kirjattua kohdetta joissa kolmessatoista on Metso peruste I, kahdessa I - II, viidessä II ja kahdessa III. Neljä kohdetta on muita elinympäristöjä kuin metsää.

Uhanalaisten luontotyyppien rajaamiseen liittyi ehtoja. Monet uhanalaisiksi luokitelluista luontotyypeistä ovat kohtalaisen yleisiä, ja niiden uhanalaisuuskriteerinä on etupäässä laadun heikkeneminen (Kontula & Raunio 2018). Tästä syystä arvokkaiksi katsottiin sellaiset uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, jotka ovat riittävän edustavia ja riittävän kokoisia, jotta niillä voisi olla merkitystä luontotyypin paikallisen, alueellisen tai valtakunnallisen suojelutason kannalta. Toisin sanoen kaikkein epäedustavimpia, epäluonnontilaisimpia taikka mitättömän pieniä kohteita ei ollut mielekästä tulkita arvokkaiksi luontotyyppiesiintymiksi muuten kuin aivan poikkeustapauksissa (uhanalaista kasvilajistoa tms.).

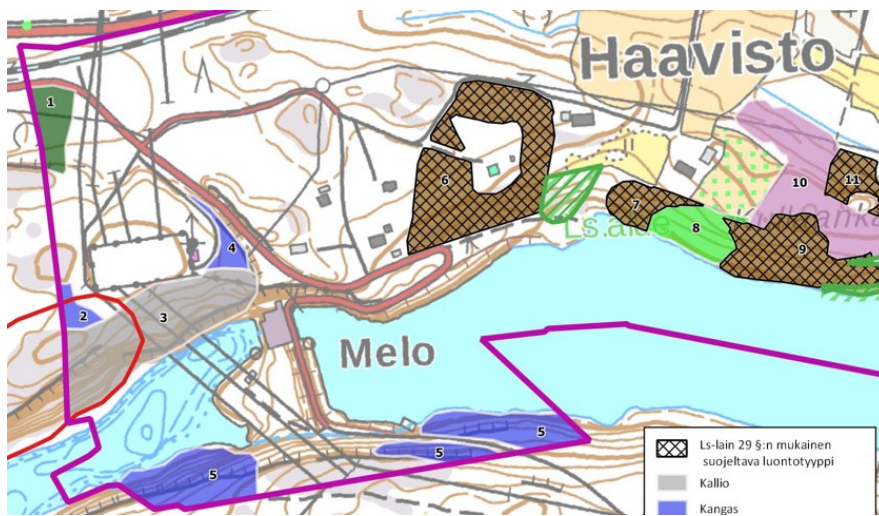
Vesilain arvokkaita kohteita ovat luonnontilaisten kohteiden lisäksi myös luonnontilaisen kaltaiset kohteet (Ohtonen 2005). Kohteiden ei tarvitse olla täysin aiemman ihmistoiminnan ulkopuolella saadakseen luonnontilaisen määritelmän (Keränen 2016). Meriluoto & Soininen (2002) määrittelevät luonnontilaisen kaltaisen uoman siten, että siinä voi olla ”vähäisiä jälkiä uoman perkauksesta, mutta pienveden suojaisuus on säilynyt”. Täysin luonnontilaiset purot ovat erittäin harvinaisia Etelä-Suomessa, ja luonnontilaisena on säilynyt yleensä hyvin lyhyitä osuuksia puroissa (Kajava ym. 2002). Tästä syystä myös kohtalaisen lyhyt luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen jakso voidaan luokitella vesilain kohteeksi, vaikka muilta osin virtavesi olisi-kin täysin epäluonnontilainen. Kajava ym. (2002) määrittelevät luonnontilaisen puron seuraavasti: ”Lakiasiantuntijat tulkitsevat uoman luonnontilaisuutta vesilain näkökulmasta siten, että perattukin uoma voidaan katsoa luonnontilaiseksi, jos luonnontila on merkittävästi palautunut alkuperäisen kaltaiseksi. Luonnontilaisen kaltaisuus edellyttää kuitenkin, että perkaus on ollut alun perin suhteellisen kevyt, tietty mutkaisuus on säilynyt uomassa ja lisäksi kasvillisuus on peittänyt alleen perkausjäljet. Voimakkaasti peratut purot (perkauksesta vähintään 30–40 vuotta) voidaan tulkita luonnontilaisen kaltaisiksi joissain tapauksissa, mikäli eroosio ja puronvarren käsittelemättömyys on palauttanut puron uoman luonnontilaisuuteen liittyvät elementit.”

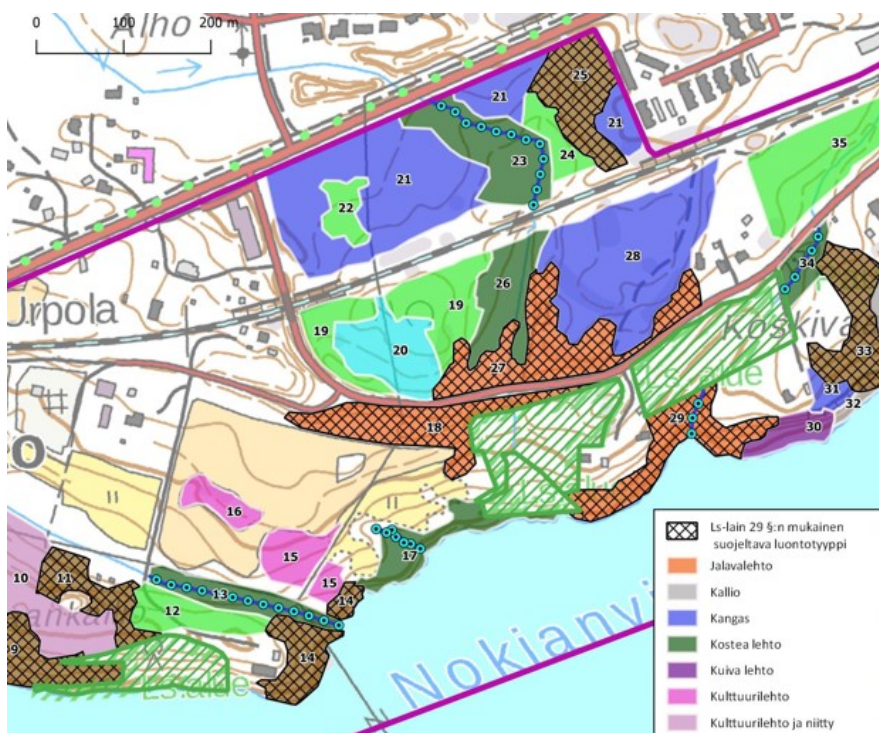
NOKIAN KAUPUNKI

METSO-kohteilla metsikön iän määrittelyssä käytettiin apuna kehitysluokkaa ja metsätyyppiä. Lahopuun määrää arvioitiin asteikolla 0–5, 5–10, 10–20, 20–30 ja > 30 m³/ha. Eri rakennepiirteiden, kuten puulajisuhteiden ja lahopuujatkumon, merkitys vaihtelee elinympäristötyypin mukaan. Täydentävien valintaperusteiden mukaan METSO-kohteen arvoa voi lisätä muun muassa sen sijoittuminen suojelualueiden läheisyyteen, laaja pinta-ala tai vaateilaiden lajien esiintyminen. METSO III-luokan kohteet ovat monimuotoisuuden kannalta itsekseen suotuisaan suuntaan kehittyviä, luonnonhoitotoimenpitein kehitettäviä tai ennallistamalla kunnostettavia kohteita, jotka sijaitsevat I- tai II-luokan kuvioiden yhteydessä tai läheisyydessä. (ks. Syrjänen ym. 2016).

Kuva: Kuvassa alla on Faunatica Oy:n selvityksen Ls-lain 29 §:n mukaiset suojeltavat luontotyytit on esitetty vinoruuturasterilla ja vesilain mukaiset kohteet pallukkaviivoilla.

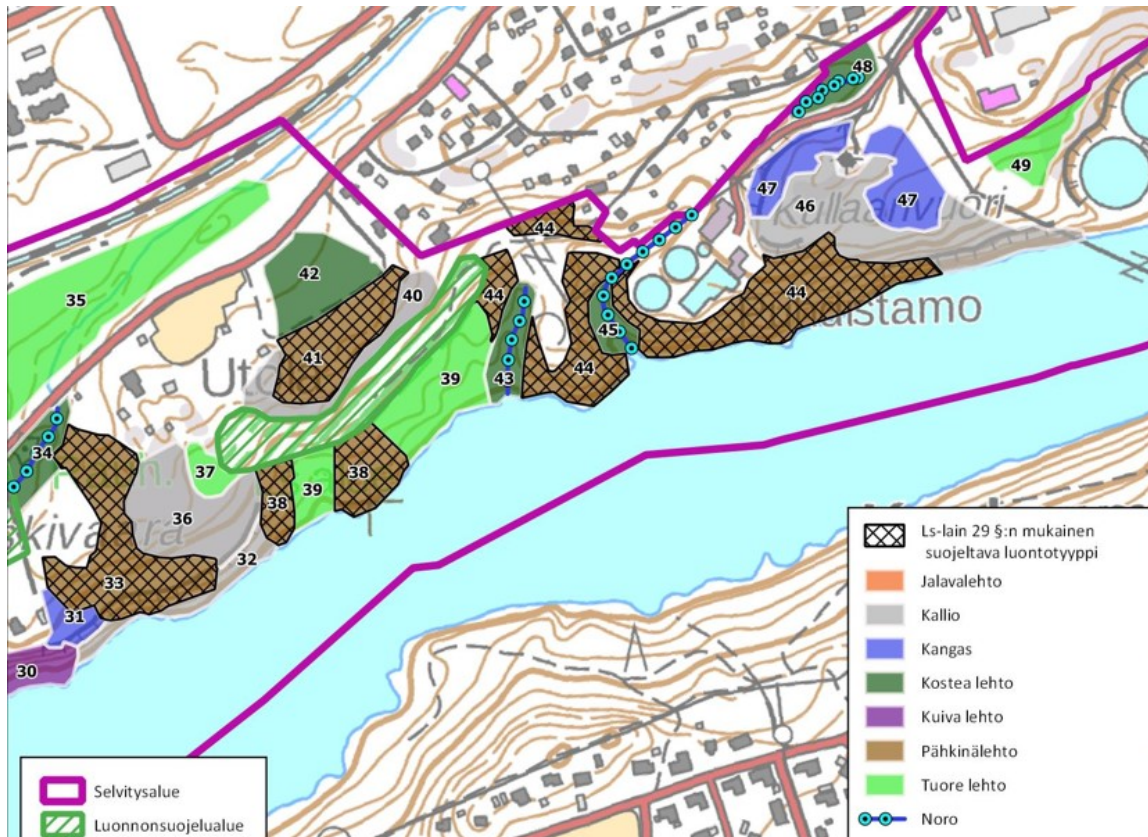
Kuva: Kuvassa alla on Faunatica Oy:n selvityksen Ls-lain 29 §:n mukaiset suojeltavat luontotyytit on esitetty vinoruuturasterilla ja vesilain mukaiset kohteet pallukkaviivoilla.

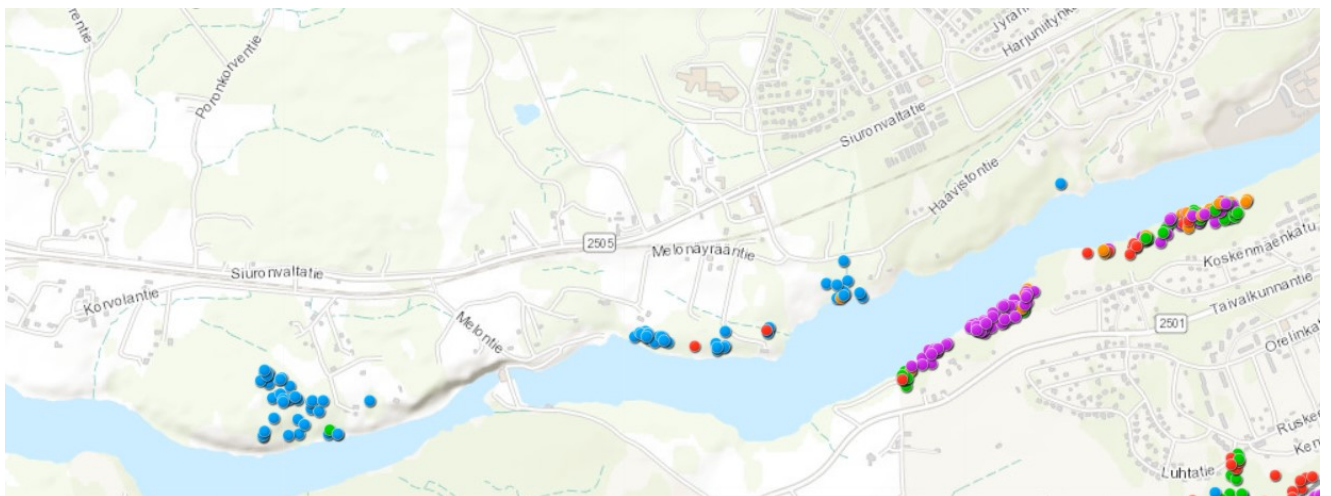
NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on Faunatica Oy:n selvityksen Ls-lain 29 §:n mukaiset suojeltavat luontotyytit on esitetty vinoruuturasterilla ja vesilain mukaiset kohteet pallukkaviivoilla.

Nokian kaupungin ympäristövalvonta ja kaavoitus tekevät omana työnä liito-oravaselvityksiä kaupungin metsissä. Kevään 2021 aikana Harjuniityn seisakkeen yleiskaava-alueella tehdyssä seurannassa ei havaittu uusia liito-orava alueita tai yhteystarpeita.

Kuva: Kuvassa alla on karttaote luontotietojärjestelmästä. Sinisellä on esitetty vuoden 2017 liito-oravahavainnot, violetilla 2018, vihreällä 2019, keltaisella 2020 ja punaisella vuoden 2021 havainnot.

Kuva: Kuvassa alla vuoden 2022 Luontotietojärjestelmään kirjatut liito-oravahavainnot tummalla punaisella

Kuva 2 Kuvassa alla luontotietojärjestelmään merkityt liito-oravaydinalueet ehjä viiva ja potentiaaliset alueet katkoviiva (2017 – 2021).

3.1.2 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Alueella on nelisen kymmentä asuinkiinteistöä, muutama teollisuuskiinteistö, Vesivoimalaitos ja kaksi jätevedenpuhdistamoa ja linkkimasto sekä kaksi hoitolaitosta. Alueen liikenneverkon pääreitti on Siuronvaltatie. kokoojakatuna toimii Haavitontie ja Korvolantie sekä paikallisemmin yhteys Melontie, Melonpolku, Melonäyräantie. Alueen halki menee Tampere - Pori junarata. Melon voimalan kohdalla kulkee suurjännitelinjat etelään ja pohjoiseen sekä paikallisempia linjoja länteen ja itään. Nokianvirran poikki kulkee sähkölinjat Kullaanvuoren ja Kohmanlahden kohdilla.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Mikroliitti Oy:n tekemän selvityksen perusteella alueelta tunnettiin ennestään 2 kiinteää muinaisjäännöstä: vanha ratapohja ja sen silta sekä röykkiö kohteet 1 ja 2. Inventoinnissa ei löydetty uusia muinaisjäännöksiä. Alueella sijaitsee Haaviston kylän vanhoja talon ja torpanpaikkoja, jotka kaikki ovat selvityksen mukaan arkeologisessa mielessä tuhoutuneet kohteet 3 - 8. Havaintokohteet ovat:

1. Muinaisjäännösrekisterissä oleva ajoittamaton ja tunnistamaton kiviröykkiö Utolassa.
2. Muinaisjäännösrekisterissä oleva historiallinen kulkureitti vanha ratapohja Haavisto Harjuniitty. Vanha ratapohja erottuu maastossa keskimäärin 10 m leveänä maavallina, jonka laki on hyvin tasainen, leveydeltään n. 5 m, tai leikkauksena, yhteensä n. 900 m matkalla. Sen keskiosassa on puron ylittävä kivilta ja kiven ramppi. Sillan mitat ovat 13 x 5,5 x 4,5 m.
3. Urpolassa historiallinen asuinpaikka kylätontti, joka sijaitsee nykyisen pienteollisuushallin kohdalla ja piha-alueella. Piha-alue on muokattu voimakkaasti viime vuosikymmeninä, mistä syystä kohdetta ei esitetä kiinteäksi muinaisjäännökseksi.
4. Historiallinen asuinpaikka kylätontti, joka sijaitsee Haavistossa. Vanha tonttima on ollut 1900-luvun loppu puoliskolle hyvin rakennettua aluetta eikä siten olisi suojelukohde. Paikan statukseksi ehdotetaan havaintopaikka.
5. Uusi havaintopaikka historiallinen asuinpaikka Haavistossa. Vuoden 1767 kartan talo nro. 6 tonttima on jäänyt aikoinaan radan alle.
6. Uusi havaintopaikka Utolan talo on historiallinen asuinpaikka. Utolan talotontti vuoden 1767 kartalla on edelleen rakennettuna ja talo samalla kohtaa.
7. Uusi havaintopaikka Haaviston mäkituvat on historiallinen asuinpaikka. 1767 kartalle merkityt kaksi mäkitupaa sijoittuvat aivan nykyisen tien varteen, sen pohjoispuolelle tai jopa tien alle (jota siirretty pohjoisemmaksi, kun rautatie on rakennettu). Paikalla on ollut sittemmin Heikkilän talo (kaksi asuinrakennusta) vuosien 1954 ja 1975 peruskartoilla. 1981 kartalla paikalla on enää ulkorakennus. Arkeologisessa mielessä alue on vanhimman asutuksen osalta ilmeisesti tuhoutunut.
8. Uusi kohde Haaviston sotilastorppa on historiallinen asuinpaikka. Vanha, 1767 kartalle merkitty torppa sijoittuu nykyisen tien kohdalla tai hivenen sen pohjoispuolelle. Vuoden 1954 kartalla samoin tien pohjoispuolelle Heikkilän talon viereen mikä alue merkitty siinä pusikoksi. Paikka vaikuttaa arkeologisessa mielessä täysin tärvääntyneeltä.

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa on arkeologisen selvityksen kohteet selitystekstin mukaisesti numeroituna.

Mikroliitti Oy teki alueella vielä kaksi täydentävää tarkistusta vuosina 2020 ja 2021. Niissä tarkastettiin tietoon tulleet kivirakenne ja kaksi löytöpaikkaa.

Täydennysinventoinnissa 2020 ei löydetty uusia muinaisjäännöksiä. Tarkastetut **metalli-esineiden** löytöpaikoista toinen osoittautui rojunkaatoapaikoiksi ja toinen kallioalueeksi, eikä niillä havaittu mitään muinaisjäännöksen viittaavaa.

Täydennysinventoinnissa 2021 havaittiin matala, osin maakivien väliin tehty kiviä vanhan pellon reunassa. Aidan länsipäässä on pystyyn nostettu laakakivi, johon hakattu "109". Kivin laella on porattu kolo, oletettavasti mittakeppiä varten. Kivi ei ole nykyisellä eikä vanhoille kartoille merkityllä rajalla, joten se ei liene rajakivi vaan saattaa liittyä johonkin muuhun mittaustoimitukseen. Kivi ei välttämättä liity kiviäitaan.

Nämä jäännökset - kiviäita ja merkkikivi - eivät Museoviraston ohjeita tulkiten ole muinaisjäännöksiä. Niiden tarkka ajoitus on epävarma. Oletettavasti ne ovat 1900 luvun tuotteita, ei 1800 lukua tai sen loppupuoliskoa vanhempia.

Kuva: Kuvassa alla tarkastettu kivirakenne.

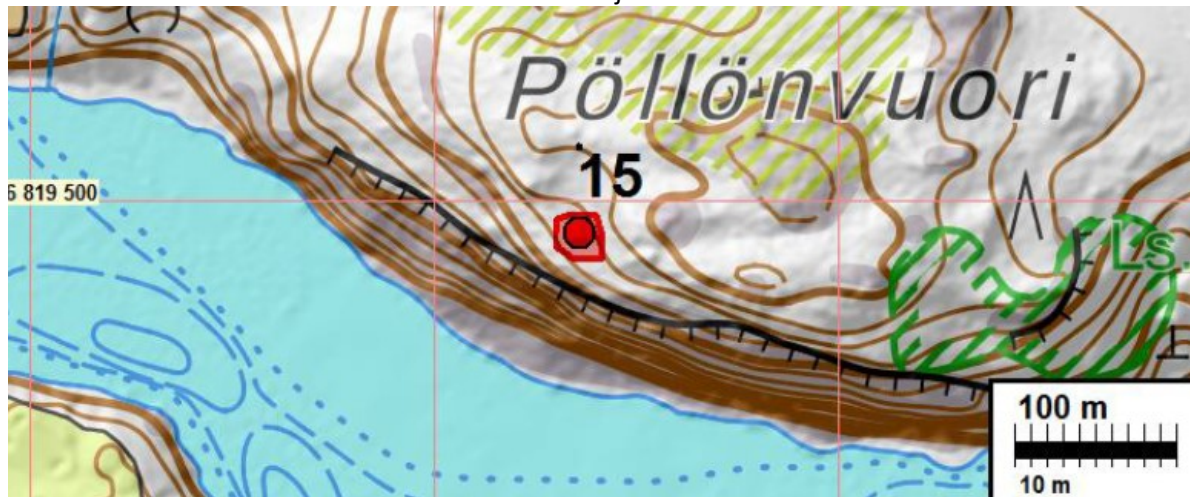

Kuva: Kuvassa alla tarkastetut löytöpaikat.

Pöllövuorella on lisäksi tunnistamaton röykkiö, joka on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Kuva: Kuvassa alla on Pöllönvuoren kiinteä muinaisjäännös.

Pirkanmaan maakuntamuseo teki keväällä 2021 maastotarkastus edellisen selvityksen kohteiden 4,5,7 ja 8 alueella. Tarkastus liittyi Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavamuutokseen ja tehtiin kohteen suojelustatukseen arvioimiseksi Pirkanmaan maakuntamuseon kaavaluonnoksesta antaman lausunnon (DIAR: 777/2020) mukaisesti.

Haavistontien pohjoispuolella, 1700-luvun torppa- ja mäkitupa-alueella havaittiin toistakymmentä kivi- ja maarakennetta, mm. muutama rakennuksen- ja uuninjäännös, joista ei ole mainintoja aikaisemmissa tutkimusraporteissa. Tarkastukseen sisältyivät vanhoihin karttoihin merkityn kylän alueen silmämääräinen tutkimus, rakenteiden alustava kartoitus (paikannus GPS-laitteella, tarkkuus n. +/- 5 m) ja kevyt dokumentointi.

Selvitykseen kirjattu luokitusehdotus on Kiinteä muinaisjäännös. Tien pohjoispuoleisen, ketomaisen torppa-/mäkitupa-alueen kokonaisuutta voi luonnehtia arkeologisesti hyvin säilyneeksi ja edustavaksi. Isojakokartan ja topografian perusteella voidaan myös pitää mahdollisena, että kyseessä olisi Haaviston kylän sarkajaon aikainen (keskiaikainen) tonttimaa (Museoviraston erikoistutkija V.-P. Suhosen kommentti 19.5.2021); asian varmistaminen vaatisi tarkempia kenttätutkimuksia. Museoviraston kommenttien mukaan kohde on kokonaisuutena tulkittavissa joka tapauksessa kiinteäksi muinaisjäännökseksi, vaikka näkyvissä olevat, maanpäälliset jäännökset liittyisivät torppa- ja mäkitupa-asutukseen tai 1900-luvun alun maatalaan.

Tarkistuksen suosittelema jatkotoimenpide: Kohteen merkitseminen kaavaan mittakaavasta riippuen SM-alueena tai kahdella kohdemerkinnällä tien etelä- ja pohjoispuolelle.

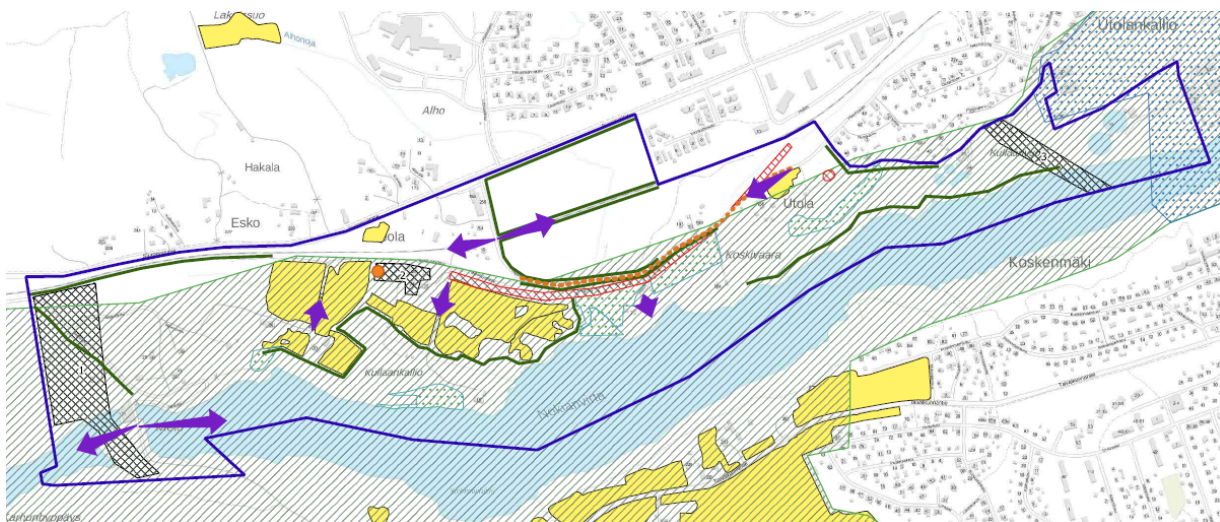
Kuva 3 Kuvassa Pirkanmaan maakuntamuseon vuonna 2021 tekemän tarkistusalueen havainnot ja esitys muinaismuistoalueeksi (pistekatkoviiva).

Kulttuuriympäristökohteet

Sweco Oyn laatimassa Harjuniityn kulttuurimaisemaselvityksessä tarkasteltiin kaavaluonnosalueen maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot, jotka on esitetty yksinkertaistettuna oheisessa kuvassa.

Kuva: Kuvassa alla on esitetty alueen maisemakuva. Vinoviivoitus on maakunnallinen maisema-alue, Ruudutus on maisemahäiriö, keltainen on maisema-alue, vihreä viiva on maiseman tausta, nuoli on edustava näkymä, pisterasteri on RKY alue, vaalea pisterasteri on luonnonsuojelualue, oranssi rasteri on muinaisjäännös-alue, oranssi katkoviiva on historiallinen tielinja.

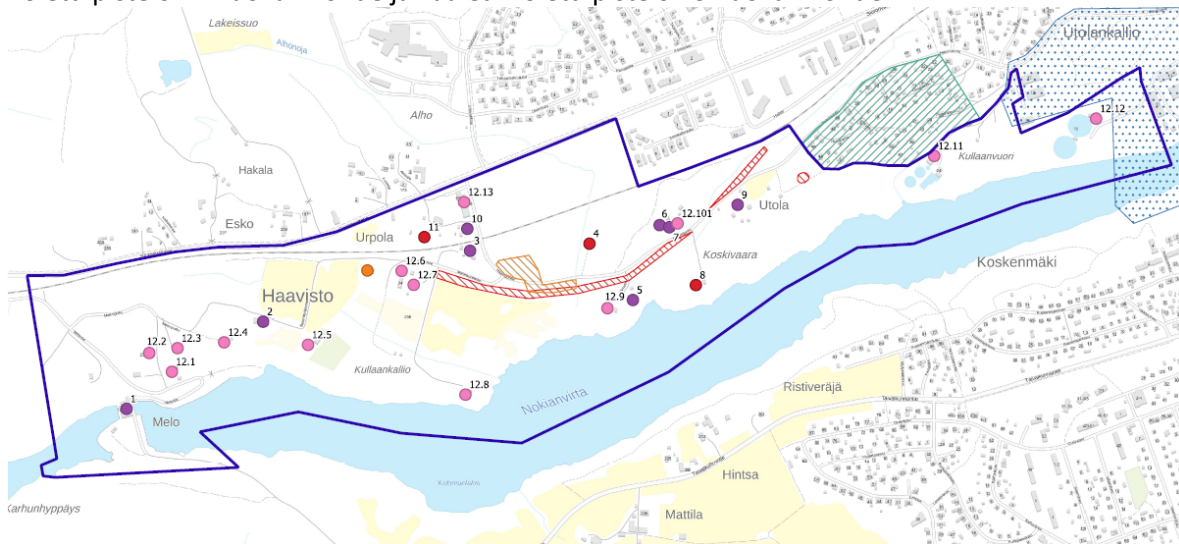

NOKIAN KAUPUNKI

Johtopäätöksinä kulttuurimaisema-arvoista selvitys toteaa, että kulttuurimaisema on edustavimmillaan Melonäyräntien varressa, jossa historiallisia peltaja rajaa tiivis sekametsä, jossa historialliset peltomaisemat avautuvat sen molemmiin puolin puiden reunustamina sekä alueen monipuolisilla luonnonsuojelualueilla. Näkymät ovat Melonäyräntien maiseman lisäksi edustavimmat rautatiesillalta katsottuna sekä Haavistotien eteläpuolisilla pikkuteillä, joilta on mahdollisuus nähdä vilaus alapuolella virtaavasta Nokianvirrasta. Haavistotien linjaus noudattaa nykypäivänakin pääosin sen historiallista kulkua, mikä nostaa reitin arvokkaaksi.

Selvitysalueella maisemallisesti arvokkaita alueita ovat sen viljelysalueet. Nämä pellot ovat olleet vuosisatoja keskeinen osa Harjuniityn kehitystä ja historiaa. Selvitysalueen eteläosa on tiivistä metsäaluetta, jolla sijaitsevat arvokkaat luonnonsuojelualueet, mutta joka myös estää voimakkaasti näkymiä Nokianvirran suuntaan. Alueen itäpäässä sijaitsevat vedenpuhdistuslaitos sekä paperitehtaan rakennukset ovat osa teollistumisen historiaa, mutta eivät ole selkeä osa Nokian muuta teollisuusmaisemaa. Kulttuurimaisemalle vieraita elementtejä ovat selvitysalueella sijaitsevat teollisuusrakennukset sekä Melon voimalaitos sähkölinjoineen, jotka muodostavat selvitysalueen länsipuolelle muusta kulttuuriympäristöstä poikkeavan maiseman.

Kuva: Kuvassa alla on selvitetty kulttuurihistorialliset kohteet, punainen piste on 1. luokan kohde, tumma violetti piste on 2. luokan kohde ja vaalea violetti piste on 3. luokan kohde.

Rakennushistoriallisesti arvokkaimmat rakennukset (1. luokka) ovat alueen vanhimmat rakennukset ovat Urpola (kohde 11) ja Koskivaara (kohde 8). Lisäksi alueella on yksi muistomerkki (1. luokka) sota-aikana tapahtuneesta lento-onnettomuudesta.

Kuva: Kuvassa alla on Urpolan päärakennus.

Kuva: Kuvassa alla on Koskivaaran päärakennus (1. luokka).

Kuva: Kuvassa alla on lento-onnettomuuden muistolaaatta.

Johtopäätöksissä kulttuuriympäristön arvoista selvitys toteaa, että alueen asutushistoria on eräs Pirkanmaan vanhimpia. Kokonaisuudessaan rakennuskanta on kuitenkin painottunut voimakkaasti 1920-luvusta eteenpäin, Urpolan alueella sijaitsevan pihapiirin ollessa ainoa esimerkki alueen sitä edeltävästä rakennuskannasta. Modernit asuinrakennukset on rakennettu ajalleen tyypillisesti, mutta ne ovat omalta osaltaan osoitus alueen vähittäisestä rakentumisesta ja kerroksellisuudesta. Alueella nousee esiin yksittäisistä, arvokkaista talousrakennuksista vanhimman pihapiirin hirsiaitat ja sekä tiilinen piharakennus.

Suosituksissaan selvitys toteaa, että asemanseudun tiivistäminen alueella on hyvin mahdollista sekä osittain jopa toivottavaa, sillä tiiviin puuston raivaaminen toisi alueelle avoimempaa maisemaa ja pidempiä näkymälinjoja kulttuurimaisemaan. Kullaanvuoren vedenpuhdistamo on tulevaisuudessa lopettamassa toimintansa, jolloin sen tilalle voidaan suunnitella uudenlaista maankäyttöä.

Suurin uhka selvitysalueen arvoille on alueen historiallisten peltoalueiden muuttaminen asuinalueiksi, jolloin menetettäisiin viimeisetkin alueella säilyneet viljelysmaat. Rakennushistoriallisesti alueella on muutamia merkittäviä kohteita, mutta alueen rakennuskanta ei muodosta mitään laajempia kokonaisuuksia, joille lisärakentaminen toisi uhkia. vaikka Nokian teollisuuslaitosten valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ulottuu osittain selvitysalueen itäosaan, ei tämä osa RKY-alueesta edusta Nokian teollisuuslaitosten merkittävintä kulttuuriympäristöä.

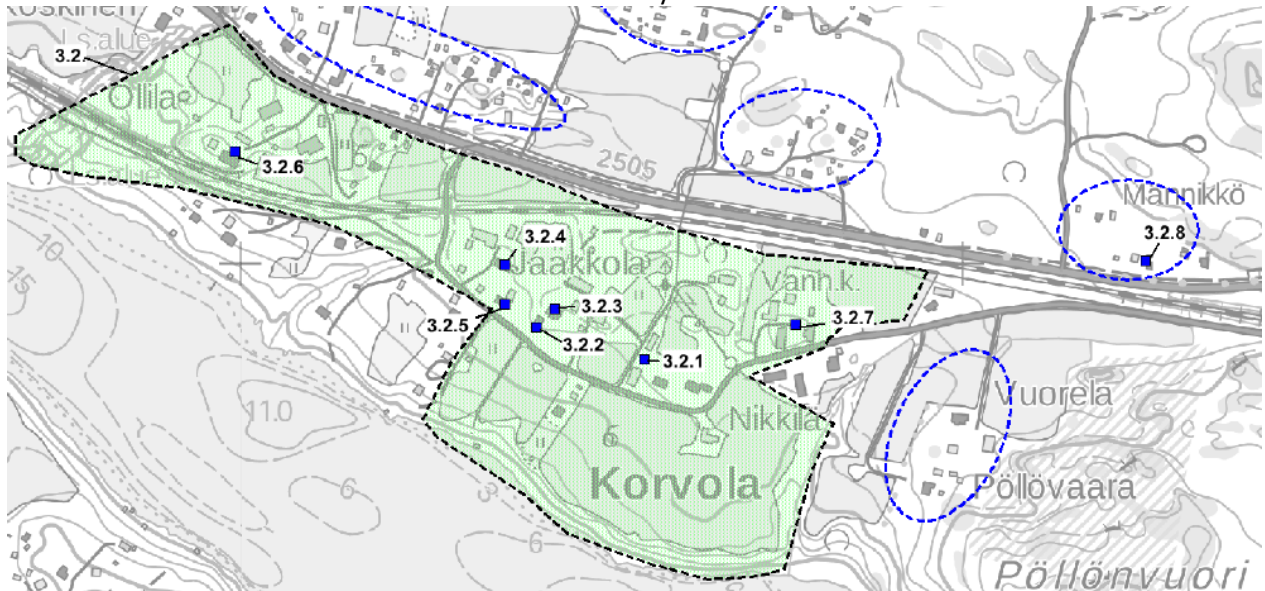
Haasteiden lisäksi uudet suunnitelmat voivat myös tarjota alueelle lisää mahdollisuuksia korostaa sen olemassa olevia maisema-arvoja. Selvitysalueen sisälle voitaisiin tuoda uusia kulkuväyliä, ja nyt alueen keskelle piiloon jäävä Nokianvirran varsi voitaisiin tuoda paremmin osaksi ympäröivää maisemaa huomioiden kuitenkin Nokianvirran lähiympäristön maakunnalliset maisema-arvot, arkeologisesti merkittävät kohteet sekä luonnonsuojelualueet.

Rakennusperinnön kannalta tärkeimpänä alueella olisi säilyttää rautatien ja Siuronvaltatien välissä sijaitseva selvitysalueen vanhin pihapiiri. Vanha kokonaisuus on tällä hetkellä onneksi hyväkuntoinen ja huollettu, mutta pihapiirin säilyttäminen ja ylläpito olisi suotavaa tulevaisuudessakin. Alueen inventoidut rakennukset eivät vanhimpia kohteita lukuun ottamatta välttämättä kaipaa osakseen suojelua, mutta kohteiden lukumäärän pienuuden vuoksi säilyminen osana historiallista kerrostumaa olisi suotavaa.

Korvolan kylämaisema on arvolukittu Siuro-Kulju-Linnavuori kulttuuriympäristöselvityksessä luokka 1. Korvolantien pohjoispuolella muodostuu neljän maatilan sekä nykyisen vanhusten palvelutalona toimivan Vainion kiinteistön käsittävä kyläkokonaisuus. Vanhalla kyläntontilla on taloista säilynyt Nikkilä. Muut kolme vanhaa asuintonttia ovat peltoa jolla sijaitsee kuivurirakennus. Jaakkola ja Laurila siirtyivät tienmutkasta nykyiselle paikalleen 1800-luvulla, kauemmaksi vanhasta ryhmäkylästä siirtyi Ollila heti 1760-luvun isonjaon jälkeen.

Alueen itäpäässä sijaitseva Vainio lohkottiin vuonna 1891 Pikilän kantatalosta. Einolaksi nimettyyn päärakennukseen perustettiin orpokoti vuonna 1912. Sitä ylläpiti samana vuonna perustettu Siunauksela ry. Lastenkotitoiminta jatkui vuoteen 1987, minkä jälkeen siihen perustettiin edelleen toimiva vanhusten hoitokoti. Selvitys suosittaa, että kylän asema maisemassa tulisi säilyttää.

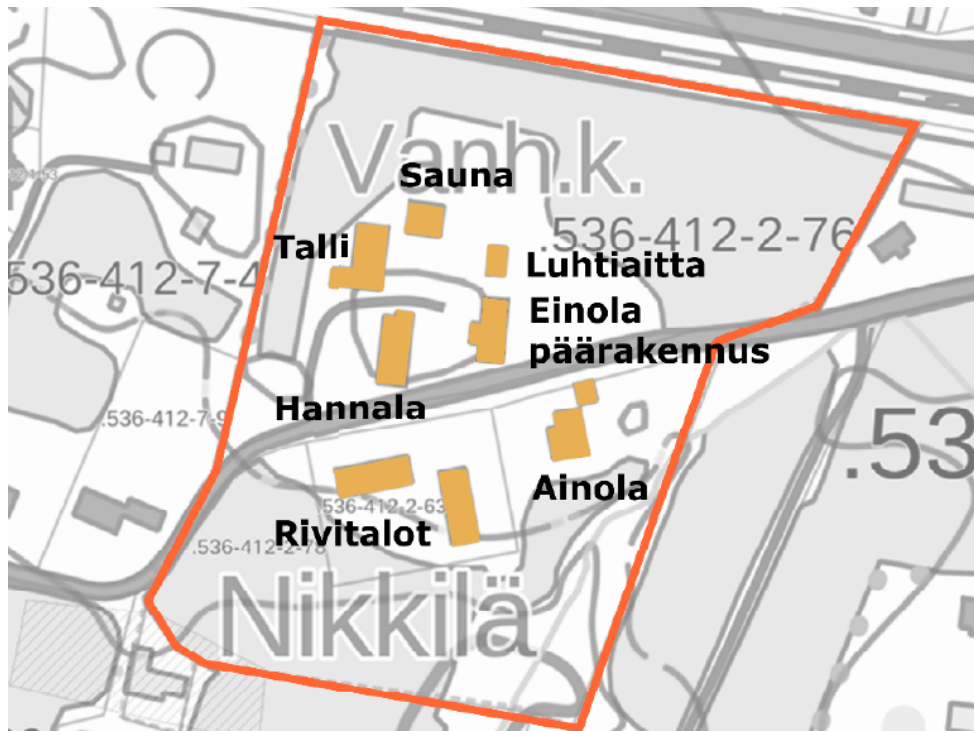
Kuva: Kuvassa alla on Korvolan kulttuurihistoriallinen kyläalue.

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on Siunaukselan vanhainkotialue Korvolan kylässä.

Kuva: Kuvassa alla on Siunaukselan vanhainkodin rakennuksia.

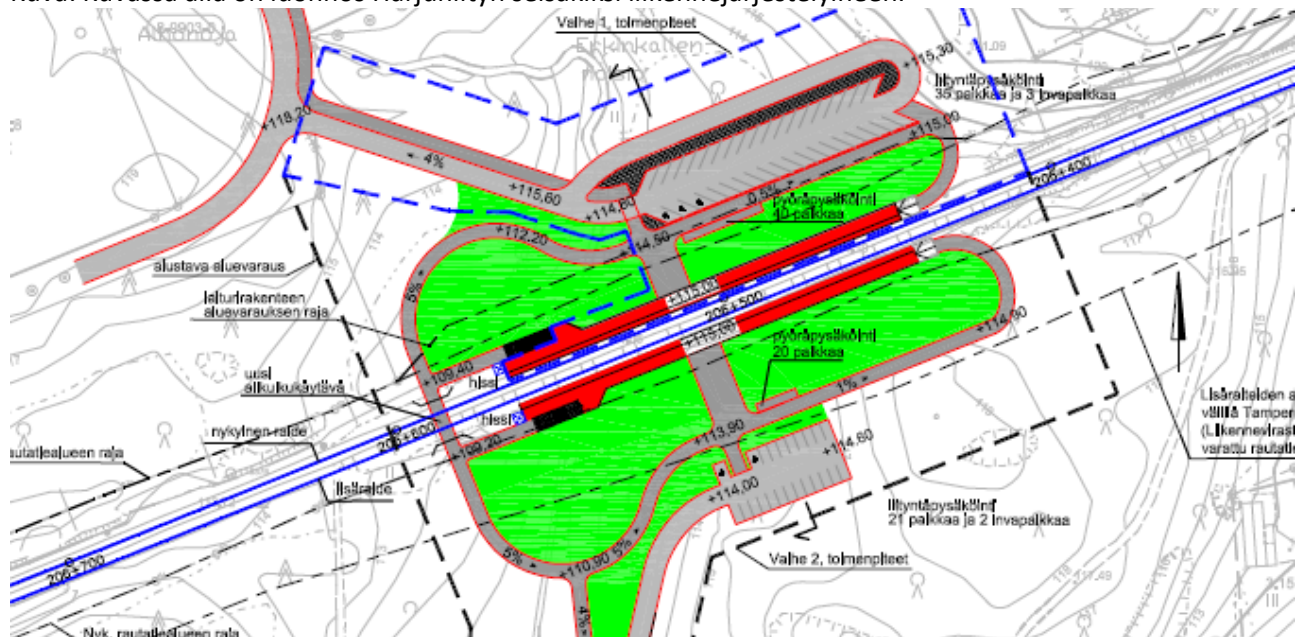
Siunaukselan pihapiirin rakennushistoriallinen kokonaisuus sisältää useita tyyliuuntia kullekin ajalle tavan-omaista ja tyypillistä rakentamista. Poikkeuksen tekee Ainola 1980-luvulta, joka on sovitettu 1950-60 luvun arkkitehtoniseen asuun. Puistomainen puutarha ja tie sitoo rakennusryhmän kokonaisuudeksi. Korvolan historiallinen tielinja on suositeltavaa säilyttää osana maisema-aluetta. Tiestön korkotasoa tulee tarkkailla, koska rakennettu maisemakuva muuttuu tielinjoja pengerrettäessä. Erityisen tärkeää on raittimaisuus kylien ydinkohdissa.

Liikenne

Kaava-alueen pääliikenneväylä ovat on Siuronvaltatie, jossa kulkevat joukkoliikenteen linjat 79 A ja 79 B. Alueen kokoojakatuja ovat Haavistontie ja Korvolantie. Tampere - Pori junaradasta suunnitellaan aluetta palvelevaksi liikenneväyläksi niin, että tulevalta seisakkeella pysähtyisi paikallisjunat.

Destia Oy:n 2015 laatiman Harjuniityn seisakeselvityksen mukaan esitetyt laiturijärjestelyt eivät mahdu nykyiselle rautatiealueelle radan pohjois- ja eteläpuolella. Seisakkeeseen liittyvät toiminnot (pysäköinti, laituriyhteydet ym.) voivat sijaita Liikenneviraston tai kaupungin alueella. Radan pohjoispuolella nykyistä rautatiealueen rajaa tulee siirtää noin 6,4 metriä pohjoisemmaksi laiturin kohdalla. Radan eteläpuolella Tampere-Lielähti-Nokia/Ylöjärvi lisäraiteen aluevarausselvityksessä (Liikennevirasto/Destia Oy 2015) esitetty lisäalue-tarve mahdollistaa myös laiturin toteuttamisen. Laitureiden aluetarve on mitoitettu siten, että laitureiden kuivatusratkaisut mahtuvat rautatiealueelle. Aluevaraussuunnitelman mukainen seisakeratkaisu ja liityntä-pysäköintialueet vaativat tilaa nykyisen raiteen keskilinjasta pohjoisen suuntaan noin 63 metriä ja etelään 66 metriä. Kokonaisuudessaan seisakkeen kohdalla esitetyn mukaisten toimintojen vaatima leveys on noin 130 metriä.

Kuva: Kuvassa alla on luonnos Harjuniityn seisakiksi liikennejärjestelyineen.

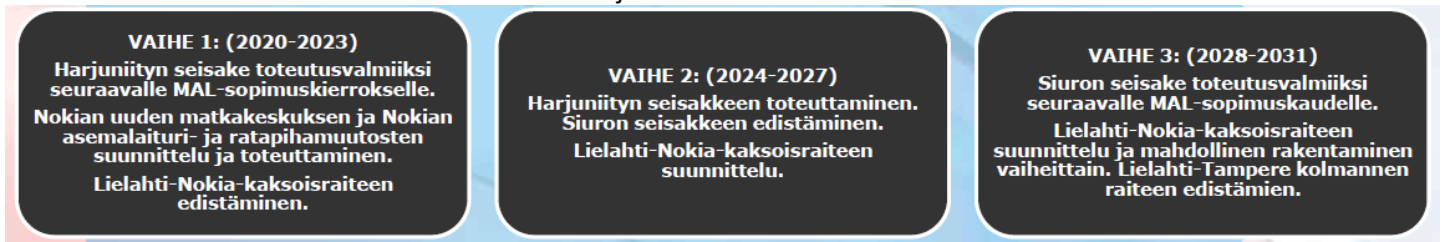
Ramboll Finland Oyn laatiman Lähijunaliikenteen mahdollisuuksien kartoittaminen ja maankäytön edellytykset Nokilla selvityksen mukaan Harjuniityssä seisake olisi toteutettavissa alustavien ratateknistien tarkasteluiden perusteella seudullisesti tarkasteltuna hyvin kohtuullisin kustannuksin. Seisake ylittää nykyisellä maankäytöllään Väyläviraston seisakkeen arviotikriteerin taajamaliikenteen seisakkeelle (yli 2000

NOKIAN KAUPUNKI

asukasta ja työpaikkaa alle 2,5 km säteellä). Alustavien aikataulutarkasteluiden perusteella nykyisen M-junan jatkaminen Nokialta Harjuniittyyn olisi mahdollista ilman merkittäviä muutostarpeita. Tunnin vuoroväli Nokialle tai Harjuniittyyn on teoriassa aikatauluteknisesti mahdollista läpi koko päivän. Selvitys ehdottaa junaliikenteen kehittämiseksi Nokialla kolmea vaihetta, jotka olisivat sidottu MAL-sopimuskautsiin mahdollisen valtiontuen porrastamiseksi.

Kuva 4 Kuvassa alla kolmivaiheinen Nokian junaliikenteen kehittämismalli.

Selvityksessä on tarkasteltu seisakkeen aluetta kolmella vaihtoehdolla. VE 1 maltillinen kasvu noin 500 asukasta seisakkeen lähiympäristöön (1 km etäisyydellä seisakkeesta). Vaihtoehto jää reilusti jälkeen maakunta-kaavan ja kaupunkiseudun sekä Nokian kaupungin tavoitteiden. VE 2 kohtalainen kasvu noin 1200 uutta asukasta ja 300 työpaikkaa. tämä vaihtoehto on hyvinkin toteutuskelpoinen ja noudattaa edellä mainittujen strategioiden tavoitteita. VE 3 voimakas kasvu noin 1550 uutta asukasta ja 350 työpaikkaa. Tämän toteuttaminen edellyttää voimakkaampaa kerrostalomaista rakentamista ja ympäristöarvot voivat rajoittaa toteutusta.

Ramboll Finland Oy:n Nokian Harjuniityn seisakkeen aluevaraustarkastelu selvityksen mukaan

- Yksiraiteinen ratainfra edellyttää Harjuniittyyn kääntöraidetta lähijunien kääntymistä varten. Ratkaisu mahdollistaa lähijunille noin tunnin vuorovälin Tampere–Harjuniitty-välillä.
- Lähijunien jatkaminen Harjuniittyyn on Nokialle ajamista haastavampaa, koska osalle lähijunista pitää tällöin todennäköisesti lisätä ylimääräisiä välipysähdyksiä.

- Jos rata on kaksiraiteinen Lielahdesta Harjuniittyyn asti, on osoitettavissa, että Harjuniittyyn ei tarvita kolmatta raidetta junien kääntämistä varten.
- Tietyillä ratainfrastruktuureilla häiriöherkkyys voi kuitenkin olla suurta ilman erillistä kääntöraidetta.
- Harjuniityn kolmannen raiteen tarve riippuu pitkälti kaiken junaliikenteen kehittämisestä tulevaisuudessa. Kääntöraidetta voidaan tarvita, jos tavoitellaan erittäin suurta määrää nimenomaan Harjuniittyyn päättyvää lähijunaliikennettä.
- Laiturijärjestelyt on perusteltua toteuttaa niin, että myös pidempimatkaiset henkilöjunat voivat pysähtyä Harjuniityssä (esim. Vammala/Siuro–Tampere-lähijunat).

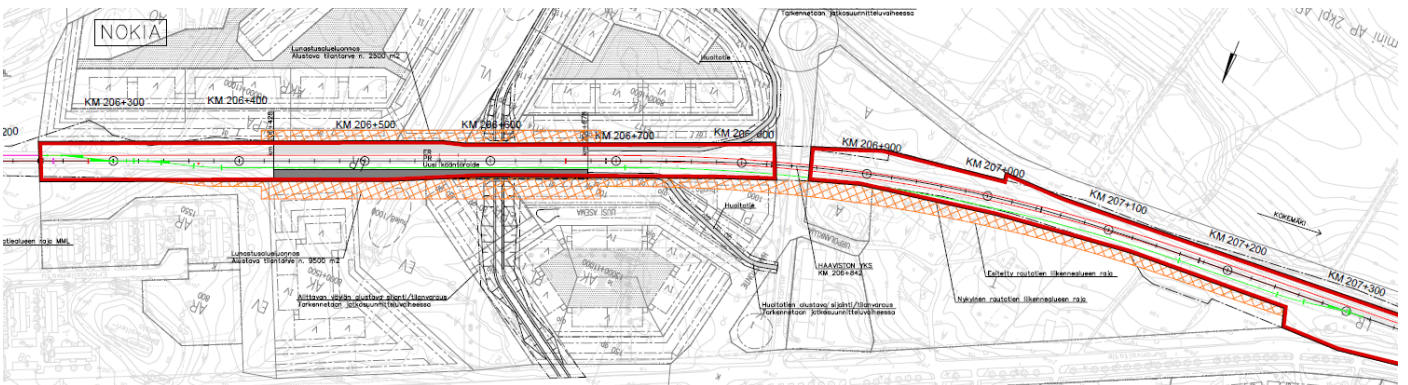
Vuorovälin ollessa kerran tunnissa saataisiin arvioilta kaikilta Nokian seisakkeilta ja asemilta yhteensä noin 1300 käyttäjää arkivuorokaudessa ja vuorovälinollessa kaksi kertaa tunnissa saataisiin yhteensä noin 2200 käyttäjää arkivuorokaudessa.

Harjuniityssä liityntäpysäköinti on suunniteltu vaiheittain toteutettavaksi, kuten seisakekin. Ensimmäisessä vaiheessa Harjuniityllä olisi 40 autopaikan ja 30 pyöräpaikan liityntäpysäköintialue radan pohjoispuolella, jonka puolella myös laiturisi ensimmäisessä vaiheessa. Myöhemmin v.2040 liityntäpaikkojen tarve olisi 80 autopaikkaa ja 80 pyöräpaikkaa. Radan eteläpuolelle olisi mahdollista rakentaa liityntäpysäköintialue. Pohjoispuolen pysäköintialuetta on myös laajennettavissa 60 autopaikan kokoiseksi häiritsemättä Alhonojaa. Ensivaiheessa suurin osa pyöräliikenteestä saapuisi pohjoisesta.

Liityntäpaikkojen tarve on Harjuniityssä ensimmäisessä vaiheessa noin 40 autopaikkaa ja noin 30 pyöräpaikkaa. Vastaavasti Siurossa 40 autopaikkaa ja 20 pyöräpaikkaa. Vuonna 2040 liityntäpaikkojen tarve on Harjuniityssä noin 80 autopaikkaa ja noin 80 pyöräpaikkaa. Vastaavasti Siurossa 90 autopaikkaa ja 50 pyöräpaikkaa.

Ramboll Finland Oy:n seisakkeen alueesta laatimien ratateknisten tarkastelujen perusteella määriteltiin lisäraiteiden ja asemalaitureiden sekä huoltoteiden tarvitsemat alustavat tilavaraukset.

Kuva: Kuvassa alla Harjuniityn seisakkeen kehittämisen vaatimat tilavaraukset.

Ramboll Finland Oy:n laatiman VT 11 - 12 yhteystarveselvityksessä tarkasteltiin Pir-

kanmaan maakuntakaavassa olevaa tieliikenteen yhteystarvetta VT 12 ja Siuronvaltatien välillä sekä Harjuniityn osayleiskaavassa

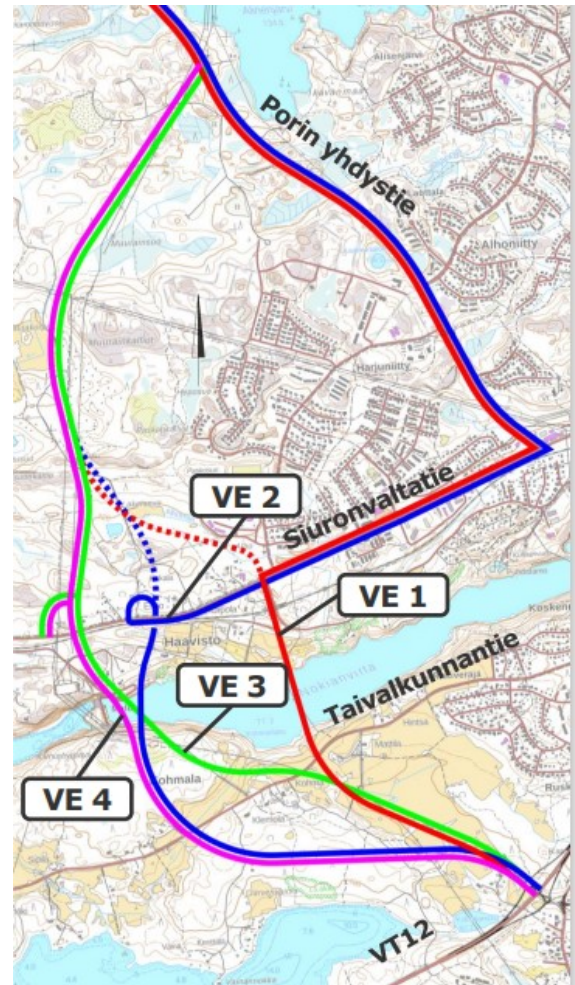

NOKIAN KAUPUNKI

olevaa tieliikenteen yhteystarve Siuronvaltatien ja Porin yhdystien välillä.

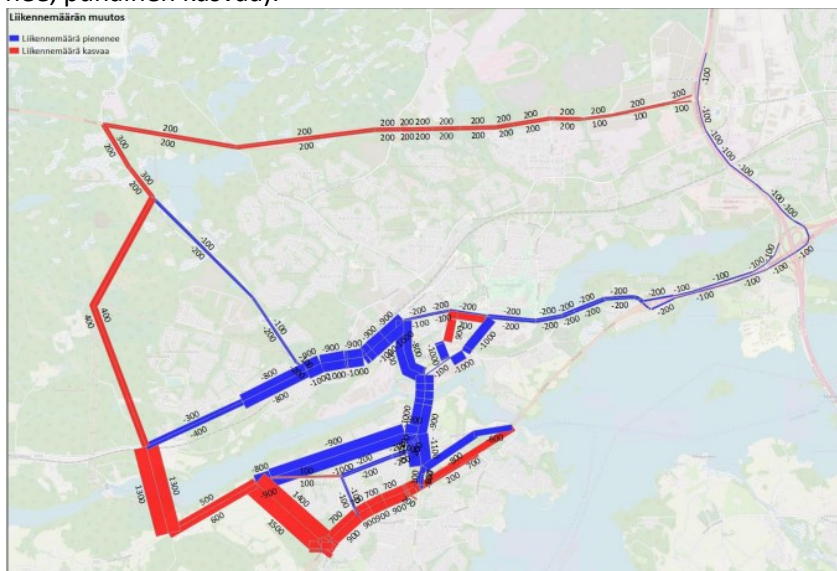
Selvityksessä tarkasteltiin neljää eri linjausvaihtoehtoa, joita verrattiin 0-vaihtoehtoon, jossa yhteyttä ei rakenneta. Mallin lähtötietoja päivitettiin vastaamaan viimeisimpiä Nokian kaupungin väestösuunnitelmia. Asukasmäärien mukainen kotiperäisten matkojen muutos laskettiin Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -julkaisun avulla. Lisäksi tehtiin herkkyystarkastelu, jossa huomioitiin maankäytön kehittyminen suunnittelualueen läheisyydessä vuodesta 2040 vuoteen 2060

Kuva 5 Kuvassa oikealla on tieliikenteen yhteystarpeen tarkasteluvaihtoehdot.

Liikennemäärien ennustetaan kasvavan merkittävästi vuoteen 2040 mennessä. Liikennemäärä kasvaa eniten Harjuniityn kohdalla ja sen itäpuolella sekä Valtatiellä 12. Valtatien 11 liikennemäärän ennustetaan kasvavan 15–20 %. Siuronvaltatiellä Harjuniityn länsipuolella, Porin yhdystiellä Harjuniityn pohjoispuolella ja Taivalkunnantiellä liikennemäärien kasvu ei ole yhtä merkittävää.

Kuva: Kuvassa alla on tieliikenneyhteyden (VE 3 ja VE 4) ennustettu liikennemäärien muutos (sininen vähenee, punainen kasvaa).

Liikennemäärän ennustetaan kasvavan nykytilasta vuoteen 2040 merkittävästi. Valtateillä liikennemäärän kasvu vaihtelee 15 ja 45 % välillä. Siuronvaltiellä ja Porin yhdystiellä Harjuniityn kohdalla liikennemäärän ennustetaan kasvavan 35–60 % ja muilla osuuksilla 5–10 %. Nokianvirran ylittävän yhteyden liikennemäärä olisi noin 2000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhteys luo uuden pohjois- eteläsuuntaisen yhteyden ja hillitsee liikennemäärien kasvua Emäkoskentiellä ja Harjuniityn kohdalla. Uuden Siuronvaltie–valtatie 11 välisen yhteyden liikennemääräksi ennustetaan alle 1000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Valtateiden 11 ja 12 välillä ei ole merkittävää kysyntää. Uudet yhteydet siirtävät itä- länsisuuntaista Siuronvaltieltä Nokian keskustan läpi ajavaa liikennettä valtateille 11 ja 12. Harjuniityn lähijunaseisake voi vähentää autoliikenteen määriä alueella. Seisakkeen nousija- ja poistujamääräksi on ennustettu 400–700 matkustajaa vuorokaudessa, joista noin 25 % saapuisi seisakkeelle autolla. Maankäytön kehittyessä Siuronvaltatien varressa vuoden 2040 jälkeen uusien yhteyksien liikennemäärät kasvavat merkittävästi.

Selvityksen johtopäätös oli, että Nokianvirran ylittävä silta siirtää itä- länsisuuntaista läpiajoliikennettä ja Etelä-Nokialle suuntautuvaa liikennettä pois Nokian keskustasta ja hillitsee Siuronvaltatien liikennemäärien kasvua Harjuniityn kohdalla. Silta luo uuden pohjois- eteläsuuntaisen yhteyden Nokianvirran yli ja sitä voidaan käyttää kiertotienä, jos liikenne Emäkoskentiellä joudutaan katkaisemaan. Silta luo yhteyden uudelle Harjuniityn lähijunaseisakkeelle ja mahdollistaa sujuvamman liityntäliikenteen autolla.

Siuro-Linnavuori Liikenneselvityksen (Sweco Ympäristö Oy 2019) mukaan Korvolassa Siurontielle ovat keskivuorokausiliikenne (KVL) 3716, keskiarkivuorokausiliikenteen (KAVL) 4053, kesäajan keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KKVL) 3946 sekä raskaan liikenteen keskivuorokausiliikenteen osalta (KVLras) 112.

Ympäristöhäiriöt

Alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt aiheutuvat Siuronvaltatien ja Tampere - Pori junaradan liikennemelusta ja tärinästä, Melon voimalaitoksen muuntamokentän ja voimalinjojen sähkömagneettisista kentistä sekä puhdistamojen hajuhaitoista.

Sitowise Oy:n tekemien liikennemelulaskentojen mukaan nykytilanteessa kaava-alueella sijaitsee osittain kolme ja kokonaisuudessaan yksi asuinrakennus päivääjan ohjearvon 55 dB ylittävällä keskiäänitasoalueella (liite 1). Raideliikenteen yöaikaan painottuvasta tavarajunaliikenteestä johtuen yöajan 50 dB keskiäänita-

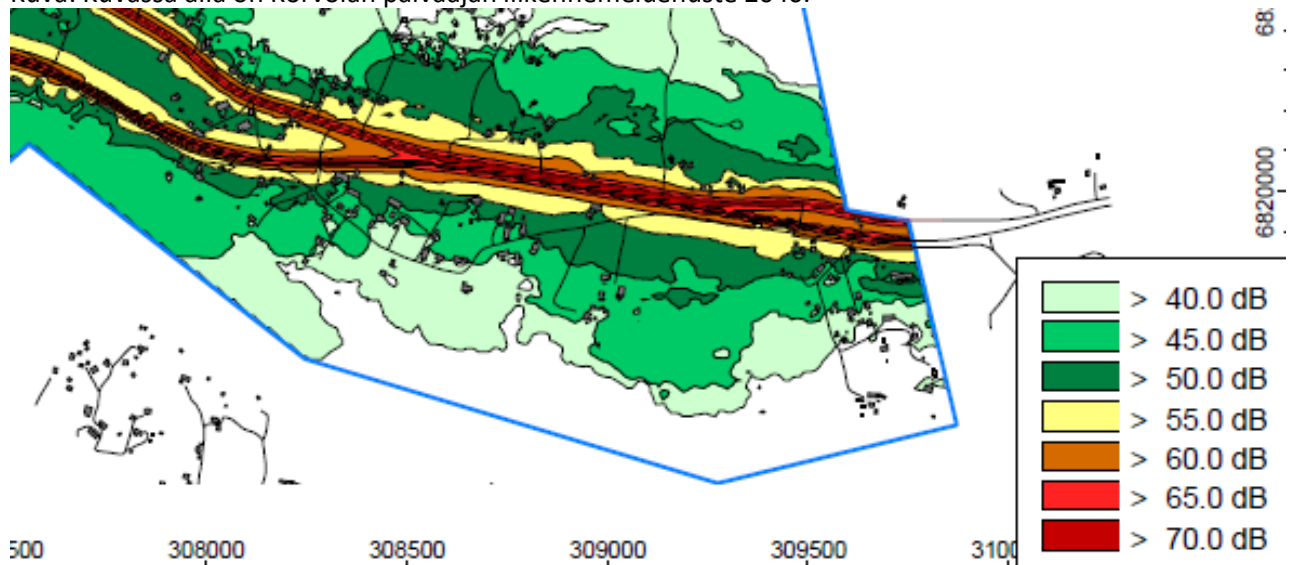
soalue on selvästi päiväajan 55 dB keskiäänitasoaluetta laajempi ja yöajan ohjearvon 50 dB ylittävällä alueella sijaitsee osittain seitsemän ja kokonaisuudessaan kolme asuinrakennusta (liite 1). Ennustetilanteessa 2040 keskiäänitasoalueet ovat liikenteen kasvusta johtuen hieman nykytilannetta laajempia (liite 2).

Alueen päämelulähde on raideliikenne ja yöajan keskiäänitaso on meluntorjunnan kannalta päiväajan keskiäänitasoa mitoittavampi. Raideliikenteen melun leviämistä kaava-alueella on mahdollista rajoittaa meluestein tai, mikäli alueelle suunnitellaan uutta rakentamista, rakennusmassoin. Asumista tai muita herkkiä toimintojen ei tule osoittaa ilman riittäviksi tutkittuja meluntorjuntatoimenpiteitä alueille, joilla yöajan keskiäänitaso ylittää 50 dB vuoden 2040 ennustetilanteessa (liite 2).

Lähinnä rautatietä sijaitsevien asuinrakennusten kohdalla laaditun karkean meluntorjuntatarkastelunperusteella (kuva 2) mahdollisten uusien ratamelusteiden osalta on hyvä varautua yli 2 m korkeisiin meluseiniin. Ratamelusteet on suositeltavaa toteuttaa absorboivina.

Siuro-Linnavuori Liikenneselvitys (Sweco Ympäristö Oy 2019) mukaan päivä- ja yöajan melun ohjearvot ylittävät nykytilanteen ja ennustetilanteen liikennemäärillä Porintien ja Siurontien sekä junaradan läheisyydessä. Melumallinnuksen perusteella suositellaan, että osayleiskaava-alueelle edellä mainittujen teiden sekä junaradan läheisyydessä suunniteltavien asuinrakennusten kohdalla tehdään tarkempi meluselvitys, jossa tarkastellaan myös mahdollista meluntorjunnan tarvetta.

Kuva: Kuvassa alla on Korvolan päiväajan liikennemeluenuste 2040.

Sitowise Oy:n tekemien liikennetärinälaskentojen perusteella kaava-alueella on mahdollinen tärinäriski tärinäherkkien maalajien alueilla perustuen uusien rakennusten värähtelyluokituksen tasoon 0,30 mm/s. Luokituksen mukaan tämä tarkoittaa että 15 % ihmisistä voi kokea tärinän häiritseväksi. Laskentojen perusteella suojaetäisyydet radasta uusille asuinrakennuksille vaihtelisivat 34 metrin etäisyydellä radasta (kalliolla) ja pisimmillään 810 metriä radasta (maalaji hiesu). Karkeammilla maalajeilla tärinäriskialueen laajuus on kaapeampi kuin hiesulla.

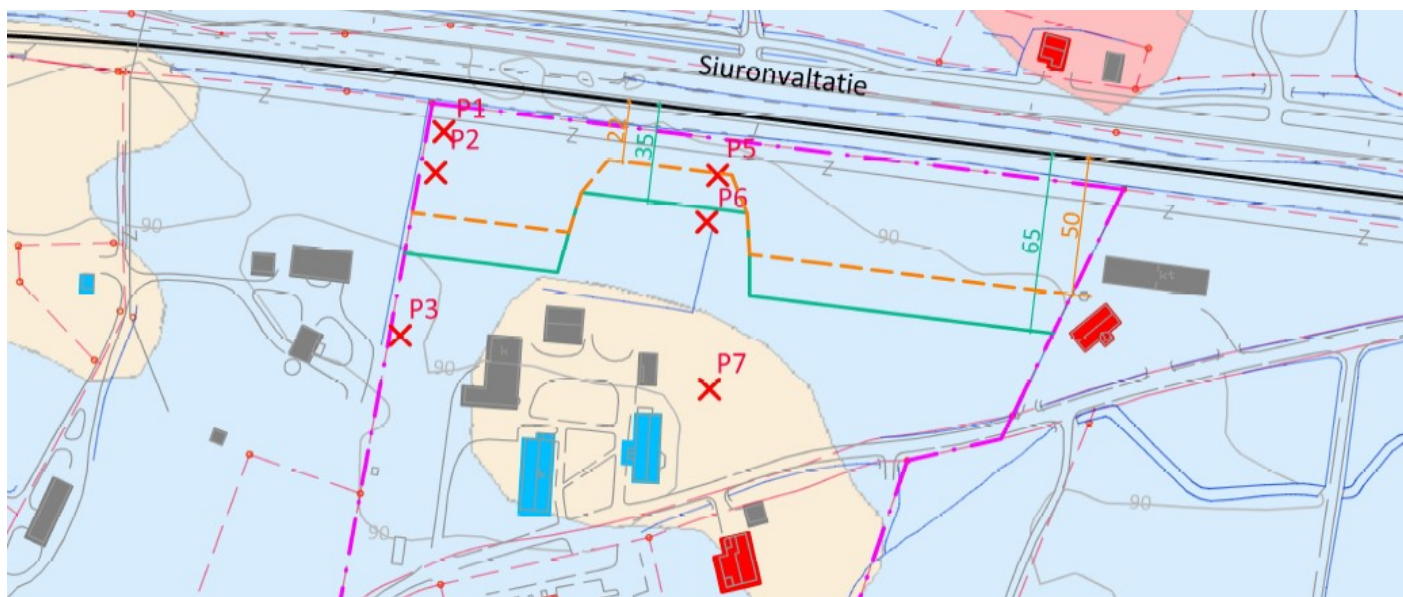
Sweco Infra Rail Oy:n tekemän Siuro, Linnavuori, Kulju osayleiskaava-alueen tärinäselvityksen mukaan Korvolassa Siunaukselan alueelle kaavaillut sosiaali- ja terveyspalvelut voidaan asumismukavuuteen liittyvän tärinän raja-arvojen osalta rinnastaa asuinrakentamiseen. Tällöin kaavoituksen yhteydessä tulee tärinän täyttää vähintään värähtelyluokan C raja-arvot. Alueen herkkyyttä tärinälle arvioidessa voi olla tarpeellista

soveltaa tiukempaa värähtelyluokkaa. Etäisyyksien perusteella alueella on lisärakentamiselle soveltuvia alueita.

Suojaetäisyyteen perustuvat alueet (vaurioitumisalttius ja värähtelyluokka C) on esitetty kartalla liitteessä 1 (piirustus G01). Suojaetäisyyksien sijainnit ovat osittain suuntaa antavat, koska maaperän muuttumista pehmeästä savesta sitkeäksi ei käytössä olevilla lähtötiedoilla voida tarkasti arvioida. Kumipyöräliikenteestä aiheutuva tärinä ei rajoita alueen käyttöä.

Kuva: Kuvassa alla on tärinäkartta Siunaukselan kohdalta. Keltainen katkoviiva osoittaa vaurioitumisalttiin etäisyyden ja sininen viiva asumismukavuutta rajoittavan etäisyyden radasta.

Yhdyskuntatekniikka

Pääosa alueen kiinteistöistä on liittynyt vesi- tai viemäriverkkoon. Alueen halki kulkee korkeajännitevoimalinjat Melon voimala-alueelta pohjoiseen ja etelään lisäksi yksi 110 kV linja tulee virran yli Kullaanvuorelle kääntyen sieltä itään Haavistontien suuntaan. Yksi 20 kV voimalinja lähtee Melon voimalan muuntamoalueelta itään jakautuen Haavistontien alkupäässä kahteen haaraan, joista toinen menee virran yli EteläNokialle ja toinen pohjoiseen kääntyen Siuronvaltatietä pitkin itään. Toinen 20 kV linja lähtee Plenskanmäeltä etelään kääntyen jätevedenpuhdistamon pohjoispuolta itään Haavistontien suuntaan.

Pääviemäriinjat kulkevat jätevedenpuhdistamolle Haavistontieltä Utolankallion asuinalueen itä- ja länsipuolelta. Harjuniityn jätevedet kerätään Hallitien kautta radan ali Haavistontien putkiin. Puhdistamon kohdalta on suunnitteilla Siuron siirtoviemärin virran alitus.

Siuronvaltatietä pitkin kulkee alueen 280 mm päävesijohto. Puhdistamon länsipuolella Haavistontieltä etelään kulkee 250 mm vesijohto virran ali tuoden vettä etelä-Nokialle.

NOKIAN KAUPUNKI

Nokian kaupungin jätevedenpuhdistamo sijaitsee kaava-alueen itäpäässä. Se on suunnitelmien mukaan (asemakaava 1:132 Kv 15.11.2021) siirtymässä paperitehtaan tontin länsipäähän noin 400 metrin päähän nykyisestä sijainnistaan. Sen jälkeen kaupungin puhdistamo ja paperitehtaan puhdistamot sijaitsevat vierekkäin. Niiden suunnittelussa voidaan hyödyntää vierekkäisen sijainnin mahdollistamia synergiaetuja.

Hulevedet

Alueelta teetetyn hulevesiselvityksen (FCG Oy 2020) mukaan tulevan maankäytön vaikutukset merkittävimpiin virtausreitteihin ja hulevesien kokonaismäärään ovat pääosin vähäisiä. Paikalliset vaikutukset etenkin Alhonojan valuma-alueella ovat kuitenkin merkittäviä. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa virtausreittien jatkuvuus radan pohjoispuoleisilta valuma-alueilta Nokianvirtaan asti.

Radan pohjoispuoleisille tiiviimmän rakentamisen korttelialueille suositellaan tontti- ja korttelikohtaista hulevesien viivytystä. Järjestelmien mitoituksessa tulee huomioida, että radan alittavien rumpujen tulee toimia 1/100a toistuvalla mitoitusasteella.

AK alueella suositellaan hyödynnettävän Alhonojaa hulevesien viivytyksessä ja laadullisessa hallinnassa. Oja voidaan säilyttää avoimena ja sen yhteyteen toteuttaa viheralue ja hulevesien hallintarakenteita. V-alueilla voidaan toteuttaa hulevesien viivytyksrakenteita ja tulvatasanteita, joilla voidaan vähentää virtaamapiikkien aiheuttamaa eroosiota sekä lisätä alueen viihtyisyyttä.

3.1.3 Maanomistus

Suunnittelualue on osittain kaupungin ja osittain yksityisessä omistuksessa.

Kuva: Kuvassa alla on kaupungin maat esitetty punaisella vinoviivoituksella.

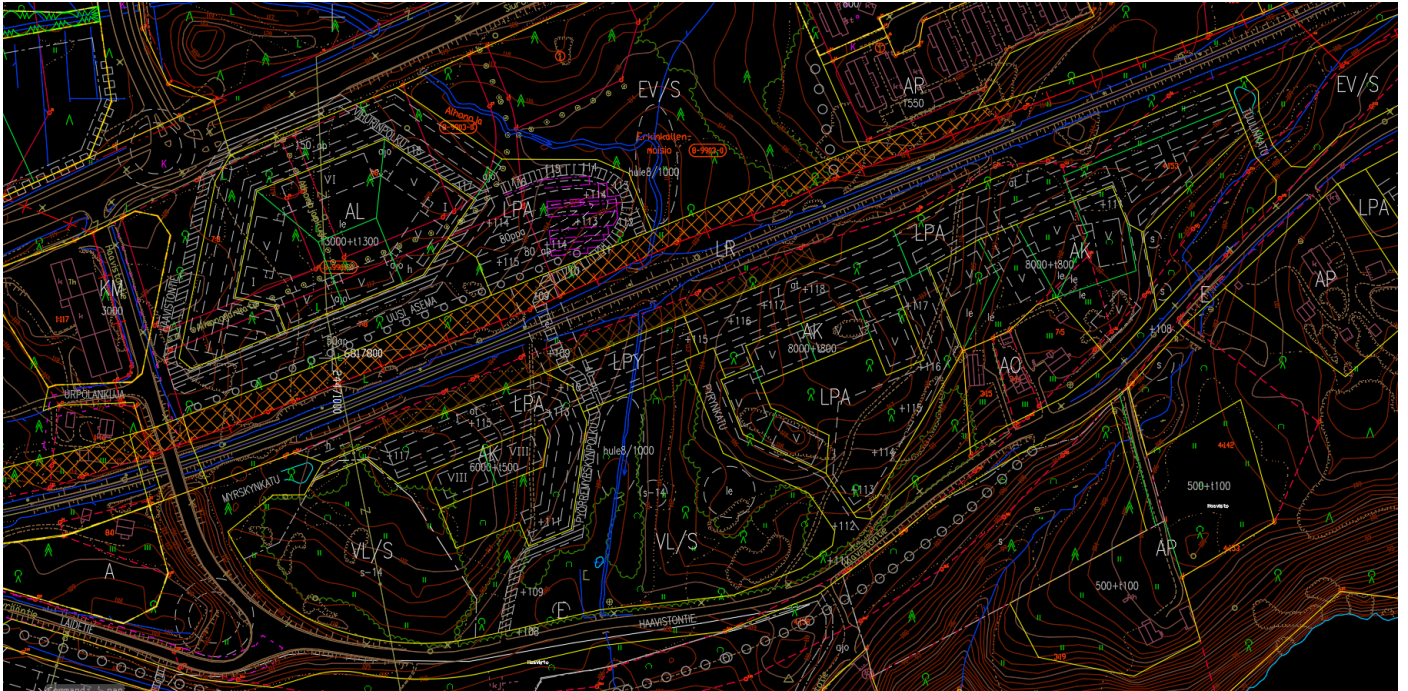
3.1.4 Alustava asemakaavarunko

Kaavoitus testasi työn kuluessa myös millainen kaupunkirakenne Harjuniityn seisakkeen keskusta-alueelle olisi mahdollista saada.

NOKIAN KAUPUNKI

Kuva: Kuvassa alla on alustava kaavarunkotutkielma seisakealueen mahdollisesta kaupunkirakenteesta ja sama värialueina alinna.

4 OSAYLEISKAAVASUUNNITTELU

4.1 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

9.3.2020 Osayleiskaava on kuulutettu vireille.

12.6.2020 pidettiin MRL 66 § 2 mom. mukainen viranomaisneuvottelu.

17.11.2020 § 291 Kaupunkikehityslautakunta päätti asettaa kaavaluonnoksen nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot.

Kaava-aineistot olivat nähtävänä Nokian kaupungin internet-sivuilla www.nokiankaupunki.fi/nahtavillaolevatkaavat sekä virastotalon ilmoitustaululla (Harjukatu 21, 3. kerros) 27.11.2020 - 7.1.2021.

Mielipiteitä ja lausuntoja annettiin yksitoista. Kaavasta saatu palaute ja niihin annetut vastineet on liitetty kaava-aineistoon.

13.12.2022 Kaupunkikehityslautakunta...

4.1 Osayleiskaavaluonnoksen kuvaus

Osayleiskaavaluonnoksessa kaava-alueen pinta-ala on noin 140 ha. Kaavaratkaisu tukeutuu olemassa oleviin liikenneväyliin alueen pinnanmuodostukseen ja tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen. Alueen merkittävimmät kulttuuri- ja luontoarvot on pystytty säilyttämään ja osoittamaan riittävästi viheraluetta uusien asukkaiden varten. Alueen rakennuttua sinne voi sijoittua noin 1000 uutta asukasta, joista valtaosa on kävelymatkan päässä junaseisakkeesta.

Kaava-alueella on osoitettu seuraavat aluevaraukset. Asumispainotteinen keskustatoimintojen alue C-1 (6,4 ha) sijoittuu tulevan junaseisakkeen kohdalle radan ja Siuronvaltatien väliin. Radan toisella puolella on kerrostalovaltainen asuntoalue AK (6,5 ha). Haavitontieltä länteen radan molemmin puolin liikennemelualueelle sijoittuu teollisuusalue TY (9,3 ha). Kaava-alueen itäpäässä Haavistontien eteläpuolelle ja Melonäyräntien itäpäässä sen eteläpuolelle ja Melonäyrään tien länsipäässä sen varteen sijoittuu pientalovaltaista asuinalue AP (19,7 ha). Kaava-alueen länsipäässä Melon voimalan alueella on energihuollon alue EN (18,2 ha). Kaava-alueen itäpäässä on yhdyskuntateknisen huollon alue ET (4,8 ha) ja yhdyskuntateknisen huollon alue ET/A (3,1 ha) joka käytön loppumisen jälkeen siirtyy asuinalueeksi. Kaava-alueen keskellä on vanha ratapohja joka on osoitettu muinaismuistoalueeksi SM (2,5 ha). Kaava-alueen ranta ja Kullaankallion pohjoispuolella oleva laaksonpohja on osoitettu virkistysalueeksi V (26,2 ha). Radan ja Haavistontien varsilla on suojaviheraluetta EV (4,2 ha) ja Nokianvirta on osoitettu vesialueeksi W (33,8 ha). Rata-alue LR (5,7 ha) on osoitettu alueen keskelle.

Nokianvirran rannalle ja vesialueelle on osoitettu maisemallisesti arvokas alue. Viheralueille on merkitty alueita joilla, on erityisiä ympäristöarvoja sekä suojelualueita sekä S4-alue jolla Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen EU:n luontodirektiivin liitteessä IV mainitun lajin esiintymisalue, joka tulee säilyttää luonnontilaisena. Alueen molempiin päihin on osoitettu arvokas geologinen muodostelma ge-merkinnällä Kullaanvuoren ja Pöllövuoren kallioalueet. Alueen voimalinjat on osoitettu johtolinjamerkinnällä. Lisäksi kaavassa on kohde-merkintöjä luonnonsuojelu- ja muinaismuistokohteille. Keskustatoimintojen alueelle ja Kerrostalovaltaiselle asuntoalueelle on merkitty viheryhteystarve Harjuniitystä Nokianvirtaan laskevalle purolle, joka kulkee radan ali.

Alueelle on merkitty kokoojakaduksi Haavistontie ja rata-alueelle on osoitettu tuleva junaseisake rautatieasema merkinnällä. Maakuntakaavassa osoitettua tieliikenteen yhteystarvemerkinä vastaavaksi on kartalla kaksi vaihtoehtoista tieyhteysmerkintää Nokianvirran yli. Toinen on Melon voimalan länsipuolella ja toinen Kullaankallion itäpuolella Harjuniitystä tulevan Urpolankadun jatkeena. Merkintä tarkennetaan sitä koskevan selvityksen valmistuttua.

4.2 Osayleiskaavaluonnoksesta saatu palaute ja vastineet

Osayleiskaavaluonnoksesta saatu palaute ja vastineet on lisätty kaavan liitteeksi.

4.3 Osayleiskaavaluonnokseen tehdyt muutokset

Osayleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen, tehtyjen lisäselvitysten ja tarkennettujen suunnitelmien pohjalta karttaan on tehty seuraavat tarkennukset: Kaava-aluetta laajennettiin Korvolaan Siunaukselan vanhus-ten hoitolaitoksen kiinteistölle asti. Lisäalueeseen kuuluu Pöllövuoren Natura-alue ja arvokas kallioalue, joille osoitettiin tarvittavat määräykset. Seudullisen viheryhteyden merkintä osoitettiin Melon voimalan länsipuol-elle. Tärkeimpiä suojelukohdemerkintöjä täydennettiin kartalle ja lisättiin Nokian tehdasalueen rakennetun kulttuuriympäristön merkintä alueen itäpäähän. Tieyhteystarvemerkinä VT- 11 ja VT-12 välillä osoitettiin maisemallisesti vähiten häiritsevään paikkaan. Nokian puhdistamon merkitä tarkennettiin vastaamaan sisäl- löltään maakuntakaavaa. Karttaan lisättiin määräykset liikennemelusta ja -täristä. Haavistontielle osoitet- tiin määräys huomioimaan muinaismuistoarvot ja liikenneturvallisuus. Osalle korttelialueista ja virkistysalu- eille osoitettiin merkintä, joka edellyttää huomioimaan luonto-, maisema-, muinaisjäännösarvot. Kartan mit- takaavan ja teknisen luottavuuden takia edellä mainittuja arvoja ei ollut mahdollista esittää aluerajauksina.

5 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

Osayleiskaavaluonnoksessa kaava-alueen pinta-ala on noin 214 ha. Kaavaratkaisu tukeutuu olemassa oleviin liikenneväyliin alueen pinnanmuodostukseen ja tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen. Uusi yhdystielinjaus osoitetaan Haaviston ja Korvolan välille. Alueen merkittävimmät kulttuuri- ja luontoarvot on huomioitu ja ne tarkennetaan asemakaavoituksessa. Uusia asukkaita varten osoitetaan riittävästi viheraluetta. Alueen raken- nuttua sinne voisi sijoittua lähes 1000 uutta asukasta. Asunnoista pääosa tulee kävelymatkan päähän juna- seisakkeesta.

5.1 Karttamerkinnot, aluevaraukset ja korttelialueet sekä määräykset

KARTTAMERKINNÄT:

Kaava-alueen poikki on osoitettu tieliikenteen yhteystarve Nokianvirran yli ja VT 11 ja VT 12 välille.

Kaava-alueen poikki ja Nokianvirran yli on merkitty viheryhteystarve seudullista viheryhteyttä varten.

Nokianvirran rannalle ja vesialueelle on osoitettu maisemallisesti arvokas alue mam.

skv-09 merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön alue. Merkinnällä sl on osoitettu alue, jolla on Luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen suojelualue.

Arvokas geologinen muodostelma ge-merkinnällä on osoitettu Kullaanvuoren ja Pöllövuoren arvokkaille kal- lioalueille.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla Pöllövuoren alueella on osoitettu merkintä nat.

NOKIAN KAUPUNKI

S4 merkinnällä on osoitettu alue, jolla Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen EU:n luontodirektiivin liitteessä IV mainitun lajin esiintymisalue, joka tulee säilyttää luonnontilaisena.

ALUEVARAUKSET:

Kaava-alueelle on osoitettu seuraavat aluevaraukset. Asumispainotteinen keskustatoimintojen alue **C-1** (6,5 ha) sijoittuu tulevan junaseisakkeen kohdalle radan ja Siuronvaltatien väliin.

Seisakkeen kohdalla radan toisella puolella on kerrostalovaltainen asuntoalue AK (10,8 ha). Pitkin kaava-alueen junaradan ja Haavistontien eteläpuolelle osoitetaan seitsemän AP ja AP korttelialuetta yhteensä 38 ha.

Haavistontieltä länteen radan pohjoispuolelle liikennemelualueelle sijoittuu teollisuusalue TY (2,3 ha) ja eteläpuolelle TY (9,5 ha) kolmena korttelialueena.

Kaava-alueen länsipäässä on lähipalvelujen korttelialue PL (5,3 ha) ja PL (0,8 ha)

Kaava-alueen keskellä Melon voimalan alueella on energihuollon alue EN (18,2 Ha).

Kaava-alueen itäpäässä on yhdyskuntateknisen huollon alue ET (4,8 ha) Nokian kaupungin uutta jätevedenpuhdistuslaitosta varten ja yhdyskuntateknisen huollon alue ET (0,6 ha) teleliikennemastoa varten sekä yhdyskuntateknisen huollon alue ET/A (2,4 ha) joka vanhan puhdistamon käytön loppumisen jälkeen voidaan muuttaa asuinalueeksi.

Kaava-alueelle on osoitettu junarata-alueita LR (8,5 ha).

Kaava-alueen ranta ja on osoitettu virkistysalueeksi VL (60,8 ha).

Nokianvirtaa on osoitettu vesialueeksi W (43,8 ha).

Niille korttelialueille ja viheralueille joilla, on erityisiä ympäristö- maisema- tai arkeologisia arvoja sekä suojelualueita on merkitty /S suojeluarvo lisämääräys: ”Olemassa olevien suojelualueiden lisäksi /S-alueella on huomioitavia luonto- maisema- tai muinaisjäännösarvoja joiden käsittely tulee ratkaista asemakaavassa tai kokonaisvaltaisen suunnitelman pohjalta muulla yksityiskohtaisella hallinnollisella menettelyllä, jossa tulee huomioida pääkäyttötarkoituksen lisäksi tulevan asutuksen lähiliikkumistarve ja alueen yleiset ja yksityiset virkistysarvot.”

MUUT MERKINNÄT:

Kaavassa on osoitettu kohdemerkinnät sl luonnonsuojelu- ja sm muinaismuisto- sekä kp kulttuuriperintökohdille. Kohteiden suojelutaso ja tarve on selvitettävä kohdetta koskevan toimenpiteen tai asemakaavahankkeen yhteydessä.

Rata-alueelle on osoitettu tuleva junaseisake rautatieasema merkinnällä.

NOKIAN KAUPUNKI

Alueelle on merkitty kokoojakaduiksi Haavistontie ja Korvolantie ja näiden välinen osuus merkittävästi parannettavaksi ja uudeksi tieksi sekä Haavistontielle kevyenliikenteen reitti.

Alueen vesi-, viemäri- ja voimalinjat on osoitettu johtolinjamerkinnoilla z sähkö, v vesi ja j jätevesi.
MUITA MÄÄRÄYKSIÄ:

Haavistontien eteläpuolella sijaitsevaa vanha kivisiltaa ja ratapenkkaa voi käyttää puistokäytävänä niin, että sen historialliset ominaispiirteet ja luonne käytöstä poistettuna vanhana ratapohjana eivät kärsi. Kohde tulee hoitaa puuttomana ja pensaattomana niin, että entisen radan ja ratapenkereen luonne tulee esille. Suuremmista ratapenkereen rakenteiden muuttamista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.

Haavistontien ja Korvolantien osuuksia, jotka ovat keskiaikaista tielinjaa, tulee käyttää, hoitaa ja kunnostaa niin, että niiden historialliset ominaispiirteet eivät kärsi, ellei se liikenneturvallisuuden kannalta ole välttämätöntä. Tielle saa rakentaa tarvittavat liittymät. Suuremmista tien linjausta ja sen rakenteiden muuttamista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.

Kohteet merkinnällä sm ovat muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kohteiden kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohteita koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Pirkanmaan maakuntamuseon) lausunto. Kohteiden rajausta tulee selvittää, tarkentaa ja huomioida asemakaavoituksen yhteydessä.

Alhonojan varteen Haavistontien ja Siuronvaltatien väliselle puistoalueelle saa rakentaa hulevesien viivyttämiseksi tarpeellisia rakenteita ja altaita. Hulevesijärjestelmän suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että ratarakenteille ei aiheudu tulva- tai eroosiovaaraa.

Nokianvirran arvokkaalla maisema-alueella tapahtuvan uuden rakentamisen tulee tuoda lisäarvoa maisema-alueelle.

Porinrata on kehitettävä ratayhteys, jolla varaudutaan lisäraiteelle välillä Lielähti - Harjuniitty. Asemakaavoituksen sekä rata- ja seisakesuunnittelun yhteydessä tulee tarkentaa rata- ja seisakealuevaraukset ja selvittää liikennemelu- ja värinävaikutukset suunniteltavan korttelirakenteen mukaan.

Yhdyskuntateknisen huollon alueilla merkittävät ympäristöhaitat on estettävä teknisillä ratkaisuin.

Yhdyskuntateknisen huollon alueen ET/A voi muuttaa asumiseen asemakaavalla siinä vaiheessa, kun tiedetään alueen yhdyskuntatekninen toiminnan loppuvan.

Kaava-alueen aluerajaukset ovat yleispiirteiset. Asemakaava- ja tiesuunnitteluvaiheissa ne tarkennetaan niin, että yleisille tarpeille sekä tie- ja katualueille muodostetaan riittävät tilavaraukset.

Asemakaavoitusvaiheessa tulee huomioida luonto- ja arkeologiset selvitykset korttelialueiden rajauksissa. Uusilla mahdollisesti perustettavilla suojelualueilla on huomioitava tarvittavat ympäristöhoitotoimet ja jokamiehen oikeuteen kuuluva liikkuminen tai vaihtoehtoisesti ohjattava liikkuminen polkuverkostoon. Kaava-

alueen suojelualueilla tulee niille laadittavassa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa huomioida alueen suojelualueiden lisäksi asukkaiden luonnossa liikkumis- ja virkistymistarpeet.

5.2 Kaavan vaikutukset

Yleiskaava ohjaa yhdyskuntarakenteen kehittymistä ja eri toimintojen yhteensovittamista. Se esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet. Yleiskaavoituksessa korostuu yhdyskunnan toiminnallinen rakenne, eri aktiviteettien sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen sekä tämän rakenteen sovittaminen muuhun ympäristöön.

Yleiskaava on sekä kunnan strategisen suunnittelun väline että asemakaavoituksen ohjaaja. Se on ennen kaikkea kunnan tahdon ilmaisija ja sen toteuttamisen väline. Yleiskaavoitusta seuraava asemakaavoitus ohjaa alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä ja rakentamista. Siinä painottuvat yhdyskunnan fyysinen rakenne, tilanmuodostus, kaupunki- ja maisemakuva sekä hyvä rakentamistapa.

Käytännössä osayleiskaavan päätarkoitus on ohjata sitä seuraavaa asemakaavoitusta. Vasta asemakaava mahdollistaa maankäytön muutoksen, jolla on konkreettisia vaikutuksia maankäyttöön. Tulevan asemakaavoituksen aikataulu alueella on 5-10 vuotta. Asemakaavoitus toteutetaan vaiheittain.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön:

Yleiskaavassa ja sen jälkeen tulevassa asemakaavoituksessa huomioidaan, että osayleiskaava-alueen väestömäärä kasvaa nykyisestä 100 asukkaasta noin 1000 asukkaaseen. Alueen laajeneminen tuo käyttäjiä päiväkoille ja Harjuniityn koululle sekä uusille kaupallisille palveluille. Lisäksi alueella tarvitaan vanhuksille suunnattua asumista.

Asemakaavoituksessa joudutaan ottamaan huomioon kasvava liikenne ja sen aiheuttamat häiriöt. Junaliikenteen seisakkeen sijoittuminen alueelle hillitsee autoliikenteen ja liikennemelun kasvua. Alueen kasvu lisää myös liikennemääriä Siuronvaltiellä ja Porin yhdystiellä. Aamun ja iltapäivän työpaikkaliikenteessä tulee ruuhkautumista pääliittymissä. Liikenteen sujuvuus on mahdollista pitää hyvällä tasolla muuttamalla risteysisiä esimerkiksi kiertoliittymiksi.

Kartalla osoitettava tieyhteystarve Nokianvirran yli odottaa lopullista toteuttamistarkasteluaan tämän osayleiskaavan tavoitevuoden jälkeen. Lähivuosikymmeninä liikenne ei ennusteiden mukaan kasva vielä niin paljon, että siltayhteydelle tulisi akuuttia tarvetta. Jonkun vuosikymmenen asutuksen ja liikenteen kasvun jälkeen asiaa joudutaan tarkastelemaan uudestaan ja silloin voi toteuttamiselle olla jo selkeä tarve. Siihen asti tieyhteystarve merkintä on paikallaan, että maankäytön hankkeissa ei suljeta pois mahdollisuutta Nokianvirran ylittävään tieyhteyteen.

Asutuksen lisääntyminen edellyttää vesihuollon kehittämistä muun muassa uusia runkolinjoja paineenkorotusasemia. Niistä laaditaan tarvittavat yleissuunnitelmat asemakaavoituksen yhteydessä.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon:

Kaava-alueen maapinta-alasta yli kolmasosa muutetaan maa- ja metsätalousalueista viheralueiksi. Tulevassa asemakaavoituksessa tullaan vielä tarkemmin huomioimaan korttelialueiden ja suojelualueiden ulkopuolisten alueiden luontoarvot. Vesialueelle ei aiheudu muutoksia. Suojellut kallioalueet voidaan edelleen turvata.

Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin:

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmat osat säilyvät suojelualueina ja viheralueina. Asemakaavoituksen yhteydessä yleiskaava edellyttää että, myös korttelialueiden suojeluarvot huomioidaan.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen:

Alueelle osoitetaan junaseisake ja sen yhteyteen tehokasta maankäyttöä. Pääosa alueelle muodostuvasta uudesta asutuksesta tukeutuu seisakkeen mahdollistamaan raideliikenteeseen. Seisakkeen läheisyyteen osoitetaan tarkemmassa suunnitteluvaiheessa asumista ja palveluja. Alueen julkiselle liikenteelle osoitetaan vähäpäästöinen kehitysmahdollisuus. Lähijunaliikenteeseen tukeutuva kasvun mahdollistaminen hillitsee ilmaston lämpenemistä säästämällä fossiilisia liikennepolttoaineita. Ilmastokestävyyttä edistää myös sekin, että Harjuniityn kaupunginosan kehittyessä paikalliset palvelut lisääntyvät, jolloin ei tarvitse hakea niitä kauempaa.

Alueelle sijoittuva Nokian uusi jätevedenpuhdistamo siirtyy ympäröivän asutuksen kannalta häiriöttömämpään paikkaan. Lisäksi uudesta puhdistamosta tehdään puhdistusteholtaan huomattavasti parempi kuin nykyinen, joten puhdistetun jäteveden purkukohdan alapuolisen vesistön veden laatu paranee, kun uusi laitos on otettu käyttöön. Uusi puhdistamo tulee olemaan toimintavarmempi ja vähemmän häiriöaltis kuin nykyinen. Lisäksi etäisyys lähimpiin asuintaloihin kasvaa noin 50 metristä yli 250 metriin. Tällöin mahdollisen häiriön sattuessa hajuhaitat asutukselle ovat huomattavasti lievempiä kuin nykyisessä tilanteessa. Haittariskiä ympäristölle vähentää sekin, että laitoksesta rakennetaan kokonaan suljettu ja mahdolliset häiriötilanteet pyritään hallitsemaan teknisin keinoin.

Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön:

Seisakkeen lähialueelle muodostetaan tärkeimpiä luonto- yms. arvoja väistävät kaupunkimaisen tiiviit korttelialueet, jotka tarkentuvat asemakaavoituksen yhteydessä. Rakentamista ohjataan tarkemmin tulevissa asemakaavoissa. Seisakkeesta kauempana olevia pientalovaltaisia asuinalueita laajennetaan ja täydennetään. Radan varteen muodostetaan teollisuus- ja toimitila-alueita. Maaseutumainen alue muuttuu esikaupunkimaiseksi ja seisakkeen lähistöllä kaupunkimaiseksi. Pääosa maisema-alueesta jää rakentamattomaksi mutta pienelle osalle maisema-alueita osoitetaan korttelialuetta, jossa määräyksellä edellytetään, että rakentamisen on tuotava lisäarvoa maisema-alueelle.

Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen:

Alue tulee rakentumaan markkinaehtoisesti toimivan kilpailun ehdoilla.

6 YLEISKAAVAN TOTEUTUS

Osayleiskaavaa on jo toteutettu kaavaluonnoksen perusteella Nokian jätevedenpuhdistamon asemakaavassa. Seisakkeen ympäristön rakennettavuutta on jo tutkittu ja yleiskaavan hyväksymisen jälkeen aloitetaan seisakkeen ympäristön asemakaavatyö. Seisakkeen rakentamisaikataulu ei ole vielä tiedossa.